

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 125. szám
1940. június 5., szerda

Felolvasó-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

A németek Le Havret és Párist, a franciák Münchent, Frankfurtot és a Ruhr több ipari városát bombázták

Bevonult a rommálott Dünkirchenbe a német haderő — Elmaradt az olasz minisztertanácson Mussolini sorsdöntő beszéde — Churchill beszámolója a flandriai „katonai katasztrófáról”

Új konfliktus az USA és Japan között

Kedd világpolitikai eseményei nem hoztak újszenzációt. Az olasz minisztertanácson elmaradt Mussolini nagyrenderejének lezart beszéde. A háborús nagybatalmak frontja nem szélesedett ki, csupán mozgalmassabbá változott. A flandriai nagy harc Dünkirchen elfoglalásával befejezettnek tekinthető és a védő francia sereg angol hajókra szállott. A légi tevékenység ugyancsak fokozódott mindkét fél részéről: míg a német léghaderő egységei a havret kikötőt és a francia fővárost immár másodízben bombázták, a francia léghaderő München, a mainamenti Frankfurt és a Ruhr-vidék több ipari városának bombázásával felelt a hétfői német repülő-támadásokra. Az eseményekről beszámoló részletes jelentéseinket az alábbiakban adjuk közre:

Feladták Dünkirchent a szövetséges csapatok

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnokság közli: Dunkerque várát ma súlyos harcok árán elfoglaltuk. Mintegy 40.000 személy és behatálatlan mennyiségű zsákmány jutott a kezünkbe. Ezzel a La Manche csatorna belga és francia partjai egészen a Somme folyó torkolatáig teljes egészében a német csapatok birtokába került.

Elkeseredetten védtek az utolsó percig Dünkirchent a szövetséges csapatok

Berlinből jelentik: Közvetlenül a város elfoglalása előtt a vezéri főhadiszállásról a német hadvezetés az alábbiakat jelentette:

A városért folyó harc befejezéséhez közeledik. Csapataink benyomultak a városba és elfoglalták a Louis-erődöt, amely az utolsó percig elkeseredetten ellenállt. Azokkal a francia csapatokkal, amelyek az angolok visszavonulását fedezik, utcai harcokat folytattunk.

Amint már külön jelentésben is közöltük, június 3-án jelentős számú léghaderő támadást intézett a Páris melletti légi támpont ellen. A támadást meglepetésszerűen haltottuk végre, így sikerült a légvédelmet kiküszöbölőnk és jelentős eredményt elérni. Repülőgépeink nagy és kis magasságokból dobták le bombáikat a francia léghaderő kikötőre és ipari üzemekre. Több helyen robbanás és tűz keletkezett. Légi harcokban lelőttünk 104 repülőgépet, a földön pedig 3-400 repülőgépet semmisítettünk meg. Június 3-án légvédelmiünk 21 ellenséges repülőgépet lőtt le. A rendkívül nagy jelentőségű eredménnyel szemben a mi veszteségünk csupán 9 gép volt. Június 4-re hajó éjszaka az ellenség folytatta bombatámadásait Hollandiában és Nyugatnémetországban, jelentéktelen eredménnyel. Rotterdam közelében s Nyugatnémetországban légvédelmiünk 3 ellenséges gépet tett ártalmatlanná. (Rador.)

Elvesztett francia hajóegységek

A francia tengernagy hivatal jelenté, hogy június negyedikén éjjel a Dunkerquet védő erőd utolsó osztagai is hajóra szálltak. A Jaguar és a Chacal torpedóromboló elvesztett. A La Croix és a Boursesque, valamint a Foudroyan, a L'Ouragan és a Sirocco torpedónaszádok, valamint a Niger utánpótló hajó szintén elvesztett.

Londonból jelentik: A Reuter ügynökség a katonai helyzetet a következőkben ismerteti a katonai helyzetet:

— Annak ellenére, hogy az angol expedíciós hadsereg négyötöde visszavonult Dunkerqueből,

erős francia egységek ellenállnak, hogy késleltessék az ellenség előnyomulását. A tengeri haderő ágyúfűzettel támogatja a védekezést. A Dunkerque környéki harcokban legalább 15 német hadosztály vesz részt, azalatt az idő alatt, amíg Weygand tábornok az időnyereséget csapatai előkészítésére használja fel. A francia állások a tenger-től a Maginot-vonalig 320 kilométeres vonalon húzódnak el. (Rador.)

Az angol király kiáltványa a Flandriából visszaérkezett osztagaihoz

London. (Rador.) György király az alanti kiáltványt adta ki:

— Csodálatomnak adok kifejezést a három fegyvernem és a kereskedelmi flotta bátorsága iránt, amellyel Északfranciaországban közreműködtek az expedíciós haderő elszállításában. Egy ilyen nehéz hadműveletet csak a kiváló vezetés és a haderő tagjainak rettenthetetlen szelleme hajtotta végre. A várakozáson felüli eredményt csak úgy érthették el, hogy az angol hadirepülő és a flotta mindenféle egysége a legmesszebbmenő mértékben nyújtott támogatást. Üdvözlöm ezt a tevékenységet, amelyben francia szövetségeseink a legnagyobb mértékben résztvevők és fájdalommal gondolunk az elszünetelt veszteségekre és azokra, akik életüket áldozták fel azért, hogy az összeomlásból győzelem lett.

Duff Cooper a helyzetről

London. Duff Cooper angol tájékoztató miniszter Párisban rádióbeszédet intézett Anglia népéhez. Közölte, hogy a szövetségesek tájékoztató minisztériumai között a jövőben sokkal szorosabb lesz az együttműködés. A két ország szilárdan összetart és félelemre nincs ok. Ilyen országokat még akkor sem lehet legyőzni, ha nem működnek együtt. „Történelmiünknek egyik súlyos óráját éljük —

fontatta a tájékoztató miniszter — azt hiszem, hogy erre az órára büszkén tekinthetünk majd vissza a végső győzelem kivívásakor, melyben rendíthetetlenül hiszünk.” (Rador.)

Lopt király mellett foglalt állást a brüsszeli hercegek

Brüsszel. (Rador.) Tegnap valamennyi templomban olvasták a hercegek pásztorlevelét, amely többek között a következőket mondja:

— Annak tudatában, hogy majdnem az egész belga néppel egy véleményen vagyunk, a magunk részéről továbbra is tisztelettel és bizalommal viseltetünk királyunk iránt.

Haakon norvég király súlyos beteg

Stockholm. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: A Dániából érkező hírek szerint Haakon norvég király súlyosan megbetegedett. Olaf trónörökös ellenben teljesen egészséges és személyesen vesz részt a hadműveletek irányításában.

Az angol partvidék lakosságának önfeláldozása segítette elő a flandriai szövetséges csapatok elszállítását

London. Az angol admirálisok hétfő este hivatalos jelentést adott ki, melyben a flandriai csapatszállításokra vonatkozólag közli, hogy a csapatok 80 százalékát szállították át Angliára.

A hivatalos jelentésben kívül az admirálisok egyik magasrangú tisztje a szállítással kapcsolatosan nyilatkozatot adott a londoni sajtó részére és ebben lelkes szavakkal emlékezett meg a partvidék lakosságának hősi és önfeláldozó magatartásáról. Elmondotta a tengerésztsz, hogy a lakosság, gyermekek, asszonyok, azok egyformán kivette részét a mentési munkálatokból és páratlan eseteket jegyezhettek fel gyermekek és asszonyok hősiességéről.

Kiemelte egy 15 éves fiú magatartását, aki saját maga vezette motoros bárkán három ízben szállította partra a katonákat és végül amikor a fáradtságtól összerogyott, édesanyjának adta át a kormánykereket. Hasonló hőstettel kapcsolatban jegyezhető fel egy 70 éves halász neve, aki szintén végkiemerülésig teljesítette hazafias kötelességét.

Vilma holland királynő a holland gyarmatok segítségét kéri az anyaország helyreállításának munkájában

London. Vilma holland királynő a világsajtó képviselői előtt nyilatkozatot tett, amelyben többek között a következőket mondotta:

— Természetes ösztöneimre hallgatva, az országban kellett volna maradnom, hogy megosszam népem szenvedéseit, még is a kormánnyal együtt elhatároztam, hogy külföldre menekülök, mert az államfő elfogatása veszélyes lett volna Hollandiára. Ezenfelül pedig gondoskodnom kellett a gyarmatbirodalomról, valamint az országon kívül levő holland hadseregről is.

A királynő felhívást intézett a holland gyarmatok kormányaihoz, hogy legyenek segítségére az anyaország helyreállításának munkájában. A királynő annak a reményének adott kifejezést, hogy a jelenlegi állapotok hamarosan megváltoznak.

Le Havre és ismét Páris bombázták kedden a német repülők

Paris. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelentése szerint kedden a német légi haderő harcok nélkül bombázták Párisban és a környékén a francia repülőtereket és azok segédépületeit. A gyors, erélyes és meglepetésszerű támadással sikerült kapcsolni az ellenség légvédelmét és bukkorodással, valamint a magasból elpusztítani a repülőterek betonkifutóit, továbbá a repülőtereken lévő számos indulásra készen álló gépet. Több helyen tűz és robbanás keletkezett. A légtámadás során lelőttünk 70 ellenséges repülőgépet, míg 5 német repülőgép hiányzik.

Paris. (Rador.) Hétfőről keddre virradt éjszaka a német repülők támadást intéztek Le Havre városa és kikötője ellen. Többben meghaltak. A bombák anyagi károkat okoztak.

Paris. A Havas-ügynökség a párisi környéki légitámadásról a következőket jelenti: Francia katonai körök hangoztatják, hogy a hétfői német légitámadás Páris egész környékére kiterjedt. Keddre virradó éjszaka az ellenség Le Havre lé-

gi támadását kezdte meg. A bombázás este 9 óráig éjszaka fél 2 óráig tartott. Közben néhány magánház is erősen megrongálódott. A romok között több polgári álcózott is van.

Francia ellenintézkedések

Paris. A francia hadvezetőség hivatalosan jelenti, hogy a francia fővárosnak a németek által történt tegnapi bombázására megfelelő ellenintézkedések történtek, azonban minden ilyen-irányú tervet katonai titokként kezelnek.

Eiköltözött Párisból a japán követség

Tokióból jelentik: A Domei ügynökség közli, hogy a párisi japán nagykövetség elhatározta, hogy a nagykövetség diplomáciai székhelyét rövidesen átmenetileg Vernen sur Loire helységbe helyezi át, Tours város melé. (Rador.)

A párisi amerikai nagykövét izgalmas kalandja a német repülővel

Washington. (Rador.) A Reuter ügynökség jelenti: William Bullitt, az Egyesült Államok párisi nagykövete csoda következtében menekült meg Páris légitámadása alkalmával. Egy bomba egy méternyi távolságban esett le mellette, de szerencsére nem robbant fel. Közvetlenül a légitámadás megtörténte után nyomban felhívta telefonon Bullittot, hogy pontos információkat kapjon róla. A Fehér Ház egyik szóvivője közölte, hogy Bullitt a telefonbeszélgetést ezekkel a szavakkal kezdte:

— Az Isten velem van — majd pedig elmondta, hogy egy bomba átlépte annak a vendéglőnek pincéjét ahol villásreggelizett és amikor a bomba támadás végeért, társaságával együtt egy másik vendéglőbe ment át, hogy befejezze a villásreggelit. Az épület nem tartozott az Egyesült Államok követségéhez.

Az amerikai nagykövét ezután kábelátvitelben értesítette a külügyminisztériumot, hogy a bomba támadás egy épület tetejéről érkezett, ahol a francia légügyi miniszterrel együtt villásreggelizett. Kezdetben a villásreggeli kezdete előtt megszólaltak a szirénák, de miután senki sem gondolt arra, hogy magát a várost fogják a németek bombázni, kilépett az erkélyre, hogy megnézze a repülőgépeket és egy perccel később bomba lőtte át a tetőt és abba az emelet helyiségbe esett le, ahova visszavonultak. Ez a bomba szerencsére nem robbant fel. Ezután mindenféle nagyméretű bombák zuhanáltak le az épület köré, mire ő és a vendégek a romhalmazon keresztül a légvédelmi menedékhelyre vonultak vissza. Az épület előtt álló két autó kigyulladt, az ő gépkocsija sértetlen maradt.

Lebrun elnök a párisi német légitámadások sebesültjei között

Parisból jelentik: A hétfő délutáni Páris elleni német repülő-támadás a francia főváros környékén két helyen is áldozatot követelt az iskolás gyermekek körében. Az egyik légitámadás óvóhely közelében lévő iskolára esett bomba tíz 12 éven alóli iskolásleányt ölt, míg más 18-at súlyosan megsebesített. A főváros más részén újabb hat iskolásleány esett áldozatul a német támadásnak. Itt is több súlyos sebesült van. (Rador.)

Lebrun elnök kedden délelőtt Krantz hajós kapitány kíséretében, aki az elnök katonai irodájához tartozik, a Hotel Dieu és a Vaugirard kertházban meglátogatta a hétfői német repülő-támadás sebesültjeit. (Rador.)

Páris környékén megszüntették a nyilvános telefonállomásokat

Paris. A kormány rendeletére Páris környékén megszüntették a nyilvános telefonállomások működését. Sem a vendéglők, sem a taxiállomások nem használhatják többé a nyilvános távbeszélő állomásait.

Angol bukó-repülők támadása német csapat szállományok ellen

London. (Rador.) A légügyi minisztérium az Északnémetország fölött végzett angol felderítő repülésekkel kapcsolatban a következőket jelentette ki:

— A kora hajnali órákban az angol repülők váratlanul megtámadták egy páncélos különítményt és ennek során tartálykocsit felgyújtottak. Egy másik támadást 600 méter magasságból intéztek, majd pedig 300 méterre leereszkedve gépfegyvertűzés alá vették a különítményt. Ennek során a municióval és

München, Frankfurt, Freiburgot és a Ruhr-vidék katonai célpontjait bombázták a francia pilóták

Paris. Hivatalosan jelenti, hogy a francia főváros ma a németek által tegnapi történt bombázása alkalmával 23 német repülőgépet lőttek le. Ugyancsak párisi jelentés szerint a tegnapi bombázással történő megtorlásként a szövetséges légi haderő ma München, a majnai Frankfurt és Ruhr-vidéki katonai célpontokat bombázott.

A szövetséges légitámadás újabb támadásai

Berlin. (Rador.) A DNB jelenti: Egy ellenséges légitámadás során bombázták a németországi Freiburg városát, mely kívül esik a harci zónán és nincsenek katonai jellegű épületei. A legutolsó értesítés szerint a bombázásnak 53 polgári személy közöttük 20 gyermek, akik egy nyilvános kertben játszottak, esett áldozatul. A 151 sebesült közül 72 állapotja súlyos.

Berlinből jelentik: A DNB közli: Május

A DNB jelenti:

Amiens francia polgármestere szerint a németek kimélték, a szövetségesek felgyújtották a várost

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: A külföldi lapok közölték, hogy az amiensi katedrális a német repülők bombázta meg és elpusztították. Az ilyen igazságnak még nem felelő propagandahírek ellensúlyozására az amiensi francia polgármester az alábbi nyilatkozatot tette a Német Távirati Iroda munkatársának:

„Amiens városát a németek a levegőből megtámadták, de a repülők kizárólag katonai célpontokat bombáztak és ügyeltek arra, hogy a katedrális és a középületeket kímélik. Amikor a német csapatok benyomultak a városba nyomban hozzáfogtak a tüzek elfojtásához.

Olasz vélemény:

Nyolcezer repülőgéppel rövidesen megindul az új nagy német támadás

Róma. A Giornale d'Italia a nyugati hadi helyzettel foglalkozva, megállapítja, hogy az angol hajóhad súlyos veszteségeket szenvedett, a német csapatok elfoglalták a csatorna két kijáratát és most már a német nehézsúlyú és repülőgépek fenyegetik az angol partokat. Súlyosbító körülmény a lap szerint, hogy Irország forrong, mert az angolok tömeges letartóztatásokat hajtottak végre. Az ir nép — állapítja meg a Giornale d'Italia — németbarát és lehetséges, hogy megkönyítik a német tengeraltáji munkáját.

V E S Z E K
régi ókszert, ezüstöt és bronzot a magas napi áron. Str. Marasesti és V. Radics-sarkon, 24. sz. l. em.

E. B R A N D E S

benzinnel megrakott kocsik a levegőbe röptek és lángtengerré változtatták az előrehaladó motoros oszlopot.
Berlin szerint:

A szövetségesek kompromittálni akarják Amerikában Németországot

Berlin. A birodalmi kormány közölte az Egyesült Államok, Mexikó és Kanada kormányával, hogy megbízható értesülései szerint az angol titkos szolgálat a középamerikai államokba ügynököket küldött villongások előkészítésére, hogy ezzel az Egyesült Államok közvéleményét Németországgal szemben ellenséges magatartásra hangolja. Megkísérik az angol titkos szolgálat ügynekei, hogy kompromittálják Németországot Mexikóban német összeköttetést leplezzen le, ezenkívül, hogy Panamában szahotázást szervezzenek, amit azután Németországra fognak. (Rador.)

Százötven millió font török hadfelszerelés részére

Ankara. (Radio-Press.) Refik Saidam török miniszterelnök rádió útján bejelentette, hogy a 337 millió fontot kitévő új költségvetést megszavazták. A költségvetés nemzetvédelmi előirányzata 150 millió török fontot tesz ki.

28-án 25 ellenséges repülőgép két bombát dobott le a Neuss Grevenbreich melletti Nerburghausra, ahol egy tartalékkórház van. A bombák összerombolták a kórháznak azt a szárnyát, ahol az ápolónővérek kápolnája volt és a kertben tartózkodó négy ápolónővért megölték. A kórház épületén feltűnő helyen vörös kereszt volt festve. (Rador.)

Május 23-án francia repülők jelentek meg a város fölött és nagyméretű gyújtóbombákat dobtak le. A nagy szélben a tűz házról-házra csapott át és már úgy látszott, hogy az egész város elpusztul. A német csapatok erőfeszítéseinek köszönhető, hogy a tüzet gyorsan megfékeztek és a katedrális környékén levő házakat felrobbantották, hogy a lángok ne csapjanak át a székesegyházra. A bombarobbanások következtében előállott légnomás miatt a székesegyház néhány ablaka betört és a nagy hőség következtében a tetőzet némileg megrongálódott, maga az épület azonban teljesen épségben maradt.

Az olasz lapok általában részletesen foglalkoznak a nyugati helyzettel és szerintük küszöbön áll a második nagy német offenzíva, ami egyik órától a másikra bekövetkezhetik. A francia védelem ezek szerint a következő tényezőkből áll: tábori erődök, gépfegyver-fészek, erős tüzérségi összpontosítás és a veszélyeztetett pontokra való gyors csapatösszevonás. Anglia 1000 repülőgéppel és 400 harcikocsival vesz részt a küzdelemben, viszont beavatottak szerint a német hadvezetőség a támadást 4000 első, és 4000 másodikvonalbeli repülőgéppel indítja meg. Az olasz lapok a frontátörést igen valószínűnek tartják.

Francia kormányválságot jósolnak Belgrádban

Belgrád. A Politikának jelentik Rómából, hogy az olasz lapok Geniből érkezett jelentése szerint a francia fővárosban rövidesen kormányváltozást várnak. Hír szerint Reynaud átadja helyét Petain marsallnak, hogy ezzel is kidomborodjék a kormány katonai jellege. Az új kormány az összes pártokból alakulna a Szociáldemokraták kivételével. Az új kormány is megkapná a Reynaud által élvezett felhatalmazásokat.

Gibraltári menekültek utja Francia-Marokkóba

Róma. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenté Rábatból: Gibraltárból újabb menekült szállítmány érkezett szerdán Rábatba. Arra a kérdésre, hogy mért kellett a menekülteket Francia-Marokkóba és nem Tangerbe szállítani, azt felelték, hogy a Gibraltárban elterjedt hírek szerint a legutóbbi spanyolországi tüntetések miatt az angolok és franciák olyan katonai lépésre készülnek, amelyek esetleg megváltoztathatják Tanger nemzetközi jellegét.

Újra megindul az olasz atlanti-óceáni hajóforgalom

Newyork. Az Egyesült Olasz Hajóstársaságok néhány napi szünetelés után ma újból közhírré tették, hogy újra megindítják Atlanti-óceáni hajóforgalmukat Amerika és Olaszország között. Már is tudomására hozták az utazni szándékozó amerikai közönségnek,

Nem hozott világszenzációt a keddi olasz minisztertanács!

Róma. (Rador.) A Stefani-iroda jelenté, hogy az olasz kormány tagjai Mussolini miniszterelnök elnökletével kedden délelőtt rendes minisztertanácsot tartottak és nem rendkívülit és ennél fogva a kormány tagjai ezen csak a folyó ügyeket tárgyalták le. Sok a találgatás arról, vajon Mussolini miniszterelnök ma jelenté-e be Olaszország harcbeállását, vagy vár még néhány napot. Megerősítik azt a nézetet, hogy a döntő pillanat már nem késik sokáig.

A Stefani-iroda hivatalos jelentése a minisztertanács határozatairól

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség a következő közleményt továbbítja:

— A minisztertanács kedden reggel a Duce elnökletével összeült. A tanácskozás délután fél 12 órakor ért véget. Ez alkalommal több, a miniszterek által előterjesztett közigazgatási jellegű törvénytervezetet hagytak jóvá. (Rador.)

Róma. A Duce elnökletével tartott minisztertanács a következő rendeleteket adta ki:

1. Elrendeli, hogy a katonai szolgálatra mozgósított férfiak helyébe női munkások és nyugdíjasok berendelhetők.

2. A hadüzemekben a legszigorúbb fegyelmet

Belgrádból írják:

Teljes sullyal támogatja Németországot az olasz külpolitika

Belgrád. (Rador.) A lapok római tudósítói jelentik: Komoly olasz körök a keddi minisztertanácsosai kapcsolatban újból hangsúlyozták, hogy Olaszország semmiféle idegesség-től, ijedtségtől, sem pedig más sürgető okoktól nem hagyja magát befolyásolni és csak akkor cselekszik, amikor azt Mussolini miniszterelnök a legmegfelelőbbnek találja. Politikai körökben előre jelezték, hogy a minisztertanácsról kiadandó hivatalos közlemény semmiféle politikai intézkedést nem fog tartalmazni. Különféle tervezetsekkel és feltevésekkel szemben Rómában leszögezik, hogy Olaszország teljes sullyal támogatja a szövetséges Németországot úgy diplomáciailag, mint ahogy ezt eddig tette és ha szükség lesz rá, katonailag is. Ezzel a baráti hűséggel párhuzamosan Olaszország feltétlenül és a legcsekélyebb megalkuvások nélkül követeli nemzeti igényeinek kielégítését. Követeléseinek alapos és teljes rendezését kívánja és nem hajlandó elfogadni félmegoldásokat, vagy látszatengedményeket az elintézés tekintetében. Olasz-

ország minden intézkedést megtett és bármikor készen áll a cselekvésre. Az olasz politika nem szokott merev dátumokhoz alkalmazkodni, hanem azt a pillanatot használja ki, amely az ellenfél részére a legsúlyosabb. Természetesen, ha Olaszország igényei teljes mértékben békés úton nyernek elintézés, az örömdetes sikert jelentene, de Olaszország semmiféle alkudozásra nem kapható. A továbbiakban azt jelentik a tudósítók, hogy az angol, francia diplomaták becsomagoltan várják a fejleményeket és készen állnak az elutazásra.

rendeleteket bocsáják ki. A fegyelem ellen vétőket szigorúan megbüntetik.

3. A katonai mozgósítás törvényét, valamint a polgári összpontosítás törvényét a gyarmatokra is kiterjesztik.

A minisztertanács Mussolininek, mint tengerészeti miniszternek előterjesztésére, újabb póthiteleket szavazott meg a haditengerészet fejlesztésére. Végül utasítást adtak a testületigyi miniszternek, hogy az elsőrendű szükségleti cikkek, valamint a fontosabb anyagok mennyiségét haladéktalanul állapítsa meg és azok racionalizálására vonatkozólag sürgős elterjesztést tegyen.

"Itt vagyok én, hogy bőrét megedzzem!"

NIVEA Eucerin tartalmu, a bőr erősítő szere. Erre van az Ön bőrének szüksége, hogy egészséges maradjon. Csak egészséges bőr szép és szép is marad. Tehát ne feledje legalább naponta kétszer bőrét NIVEA-val ellenállóvá tenni.

Korábbi római jelentések arról szóltak, hogy kedden este összeült volna a fascista nagytanács, hogy állást foglaljon Olaszország magatartására vonatkozóan. Később azonban azt közölték, hogy a fascista nagytanács nem tart ülést és a késő esti órákig semmi olyan intézkedés nem történt, amely Olaszország eme legfőbb politikai testületének összehívását célozta volna.

Churchill:

— „Ami Észak-Franciaországban és Belgiumban történt, óriási katonai katasztrófa volt!”

London. (Rador.) Az angol alsóház keddi délutáni ülésén Churchill angol miniszterelnök a katonai helyzetről szóló nyilatkozatában bejelentette, hogy az angol hajóhad a négy napos harc után Calaisból mindössze 30 sebesületlen életben maradtat szállított vissza angol területre. A továbbiakban kijelentette a miniszterelnök, hogy ami Északfrancia országban és Belgiumban történt, az óriási katonai katasztrófa volt. A francia hadsereg meggyengült. Belgiumot elvesztettük — mondotta — és a La Manche-csatorna minden kikötője Hitler kezében van. El kell készülni rá, hogy vagy ránk, vagy Franciaországra talán haladéktalanul lesujtanak.

Elmondotta ezután, hogy még egy héttel ezelőtt attól félt, hogy az angol történelem legnagyobb katonai katasztrófáját kell majd bejelentenie. Eddig azonban csodával határos módon 335.000 főnyi francia és angol csapatot szállítottak el Flandriából. Az embervesztés halottakban, sebesültekben és eltűntekben meghaladja a 30.000 főt. Ezenkívül csaknem ezer ágyút, különféle szállítóeszközt és páncélszármotort vesztek a szövetségesek.

Beszéde további részében a jövőről nyilatkozott és kijelentette, hogy a szövetségesek el vannak szánva a végső kitartásra, semmi esetre sem adják meg magukat és bíznak benne, hogy a háború mégis a szövetségesek győzelmével ér majd véget.

Mikor indulnak Amerikából az olasz óceánjárók...?

Az olasz hajótársaság hírdetése szerint a „Rex” június 22-én, az „Augustus” június 29-én, a „Conte di Savoia” július 6-án, míg a „Roma” július 13-án indul NewYorkból. (Rador.)

URANIA: mindig vezet. Tel. 12-32.

MA PREMIER! Erdélyben először!

Családok és mindannyiunk sorsa...

„Az elsodort élet”

3 nővér szenvedései apjuk bűnéért.

Egy 4 csillagos élményfilm, a budapesti „Royal Apolló” negyedik hónapja vetíti ezt a hatalmas filmet.

WARNER BROSS-produkció!

umbra és Hollandiába, Narvik elfoglalása és a román-magyar futballmérkőzés.

5, 7.15, 9.30 órákor

Rendezte: KERTÉSZ MIHÁLY

Lola, Priscilla, Rosmary LANE és JOHN GARFIELD

HIRADÓ: A német csapatok bevonulása Belgi

A HÁBORU ÚJ

FORZALMAS FEGYVERE:

A HANG!

Erdélyi magyar fül-specialista orvos feltűnéstkelő megállapításai a hang rezgésszám-skálájának hatásáról az emberi idegrendszerre

Egy fegyver, amelynek hatása mindenképpen kiheverhető

Mikor az új idők nagy háborúja megindult, mindenki új fegyverekről beszélt és meglepetéseket vártak. A meglepetések nem is késtek: cítő-ernyős csapatok rohanták meg egy éjjel Hollandiát és sikerült tartaniok a legjelentősebb légikikötőket, amíg megérkezett az erősítés. Belgiumban új fegyver lépett fel, új ellenség. Bénító, de nem veszélyes: a hang.

Valami az égben, talán a földön siktani kezdett, a félelmetes belga betonóriások őrei megkínzott arccal kutatták, keresték az új ellenséget és minden idegmegecsapással igyekeztek kivonni magukat az őrlítő hangok bénító hatása alól. Ezzel szemben az előnyomult német osztagok tagjai különleges dugót viseltek fülükben, amely veszélytelenné tette az őrlítő hangot.

A papagály őrlőngeni kezd...

Bizonyos hangoknak bénító hatását legelőször a természetben tapasztalták — mondotta munkatársunknak dr. Koleszár László, a kiváló erdélyi magyar operateur és fülorvos, akinél az új fegyver fiziológiai hatásairól érdeklődtünk. Megfigyelték például azt, hogy ha menekülő süni disznó közelében két vasat ütnek össze, az állat, mintha villámsújtotta volna, megáll. Magatehetetlen lesz, valóságos ideggörcsöket kap, magánkülső állapotba kerül. Hasonló módon viselkedik a papagály is. Egyik kolozsvári leányintézetnek betegszobájában papagáj van, amely egyvébként igen csendes és békés állat. De

ha megszólalnak a légvédelmi szirénák, valóságosan őrlőngeni kezd, alig bírnak vele.

A magas, sivító hang fizikai fájdalmakat okoz az állatnak. Igen furcsán viselkedik a kutya is, amikor igen magas hangokat hall. Vonítani kezd fájdalmasan és nyugtalanul viselkedik.

A kigyóbüvölők titka

A hang iránti érzékenységgel magvarázható meg a kigyóbüvölők rejtélyes és sokaknak igen érthetetlen mutatványai. Holott ez igen egyszerű jelenség: az igen magas siphangok magánkülső állapotba hozzák az állatot, olyan befolyást gyakorolnak idegrendszerére, hogy vonaglan, ágaskodni, himbálózni kezd.

A tudomány más természeti jelenségeket is nyilván tart a hanghatásokkal kapcsolatban. Megfigyelték azt, hogy a közeledő sáskarajok lezállásának veszedelmét el lehet kerülni a harangok mekkongatásával. Erről említés is történik: még Mária Terézia idejében tapasztalták a harangzugás megmagyarázhatatlan hatását a sáskarajok elriasztásánál.

A hanghatással magvarázható meg annak a kínjai kínzásai módoknak sikere, melynek lényege az, hogy szabályos időközökben egy-egy csepp vizet engednek a megkínzott, leborotvált koponyájára. Az állandóan megisméjülő ugyanazon hang, melynek rezgését a koponya közvetíti az idegrendszerhez, kibírhatatlan. A delikvens előbb-utóbb megszólal, vagy megőrül.

Minden bizonnyal ezen az alapon indultak el a kísérletek olyan irányban, hogy

a hang hatását a hadviselésben is lehessen alkalmazni

Az ember idegrendszerére a zaj mindig idegesítő: a tudós elvonul, hogy dolgozzék művén, a városi ember vidékre megy, hogy csendben pihenessen. Az új fegyver az idegrendszerét: bénítja meg: a fül zenei hallásának végső határán túl lévő hangok, az úgynevezett ultrahangok a fülön keresztül olyan hatást gyakorolnak az idegrendszerre, hogy a katona, ki fegyverrel áll kezében, magatehetetlen lesz, kénytelen minden gondolat

tát az őrlítő hangra összpontosítani, végül megadni magát és eldobni a fegyvert.

Ebben nincs semmi boszorkányság. Csak meg kellett valósítani a gondolatot és máris új fegyver került a németek kezébe, amely humánusnak nevezhető:

nem öl, semmi káros hatása nincs, legrosszabb esetben csak egy idegsokk, amely kiheverhető.

Az ultra-hangok

Dr. Koleszár László igazgató-főorvos ezzel be is fejezte nyilatkozatát. Arra vonatkozólag, hogy milyen módon állítják elő ezeket a hangokat, a fizika válaszol.

A levegő nyomásának gyors, rezgészerű ingadozása fülünkben hangérzetet keltenek — mondotta Cservény Albin a kolozsvári kegyesrendi fizikánázium fizika tanára. — Ha ez a rezgésszám 16-nál nagyobb, akkor a rezgések fülünkben mély hangérzettel folynak össze. A növekvő rezgésszámmal együtt egyre magasabb és magasabb hangot hallunk, míg a hallhatóság felső határán hangérzetünk kellemetlen, éles, sziszegő esz. Másodpercenként 20 ezernél több rez-

Az új találmány lényege még ismeretlen és titokzatos

Igen alkalmasnak látszottak a víz alatt való jelzésre is.

Természetesen az ultrarövid hangsugarak előállításának technikája idővel sokat fejlődött. Megállapították azt, hogy elektromos mezőben elhelyezett kvarekristályok igen alkalmasak ezek előállítására. A rádiótechnika ezen a téren minden nehézséget elhárított és tökéletesedett készülékek újabb megfigyelésekkel gazdagították a tudományt.

Igy többek között megfigyelték, hogy a hang sugarak által besugárzott folyadék az elnyelt hangenergiától felmelegszik, a sugarak hatása alatt apróbb élőlények, halak elpusztulnak. Wood E. és Loomis A. amerikai kutatók beható vizsgálatokat végeztek ezen a téren. Megállapították, hogy ha egy ilyen készüléket megfelelő módon olajba helyeznek el,

a sugarakat kibocsátó készülék rész felett az olaj felszíne erősen kidomborodik, sőt ha a rezgésszámot növeljük, a domborulat közepén szökőkút keletkezik, amelyből halk, síttergő hang mellett olajcseppek repülnek ki, egészen 30-40 centiméter magasságig.

Az olajat az elnyelt hangenergia erősen felmelegíti. Ha ujunkat a hangsugárnyaláb útjába (a szökőkútba) tesszük, pár másodperc múlva csontig ható fájdalmat érzünk. Kisebb állatok, fehér egerek pár perc alatt elpusztulnak.

Az ultra hangsugarak porlasztó hatást fejtenek ki a szerves, úgynevezett eukolloidokra, amennyiben a kolloidok igen nagy méretű molekulái a sugarak hatása alatt kisebbekre hasadnak. Így például a keményítő, amely többszáz, egymással gyengén kapcsolt glucose molekulából áll, a sugarak hatása alatt dextrinné alakul át. Vörös vérsétek, élesztősejtek, moszatok, bakté-

gést a fül nem hall. Ez a határ természetesen nem éles, egyénekenként és az életkorral változik, hasonlóképpen az életkor is nagyon befolyásolja. A mindennapi életből ismerünk nagyon magas, a hallhatóság határához közeli rezgésszámú hangokat. Ilyen például a szűk nyíláson kitóduló gőz, vagy a sűrített gáz sziszegő hangja, a hang, amely tömör üveggolyó márványlapra való esésekor keletkezik. Ezeknek magas rezgésszáma az emberi fül érzékenységének felső határa esik.

Már a múltban sikerült olyan mesterséges hangforrásokat szerkeszteni, amelyek olyan hangokat adnak, hogy az már nem hallható. Az ilyen nagy lég, vagy közeprezgéseket ultrahangoknak nevezi a fizika.

Az utóbbi két év alatt

sikerült a rezgésszámot másodpercenként 1-5 millió rezgésig fokozni.

Ezeknek a nagy intenzitású, úgynevezett ultra hangsugaraknak előállítására igen sok és értékes és új jelenség megfigyelésére vezetett kutatókat.

Megállapították, hogy a növekvő rezgésszámmal a hanghullámok mindinkább a sugarakéhoz hasonló tulajdonságokat vesznek fel. Irányított és visszaverhetni lehet őket, ha a hullámhossz a visszaverő felület méretéhez képest elég kicsiny.

Az ultrahangok eme tulajdonságának megállapítása után azokat a gyakorlatban is kezdték használni.

Nagyon értékes eredményeket értek el vele a víz alatt rejtőző tárgyak, hadbronzok, zártonyok felkutatásában.

Erre nem lehet választ kapni. Ezt csak azok tudják, akik elindították utjára az új háboru új fegyverét: a hangot.

Franciaországban csak nemzetvédelmi célokkal eszközölhetők részvénykibocsátások

A francia kormány rendelkezést adott ki, amelynek értelmében részvénykibocsátások csak nemzetvédelmi célokra eszközölhetők. Így tehát abban az esetben, ha valamely vállalat a tőkepiacot polgári termelési célokra akarná igénybe venni, a szükséges tőkét részvénykibocsátás útján nem teremtheti elő. Részvénykibocsátásokat ezentúl kizárólag csak nemzetvédelmi, illetve hadfelszerelési célokra engedélyeznek. Ez a rendelkezés a háboru végéig érvényben marad.

Ami a párisi tőzsdét illeti, az árfolyamok a május 16-iki mélypontra már jóval felül emelkedtek. Figyelemreméltó, hogy a francia állampapírok árfolyamában is emelkedés állott be és ugyancsak emelkedett a szuezi csatorna részvényeinek értéke is.

CORSO.

Mai hirdónk tartalmaa következő:

5, 7.15, 9.30

I. Az éjtörnyösök megszállják Rotterdant. II. Sedan elfoglalása. III. Liege és Brüsszel megszállása. Mégis szép az élet és Stan és Bran turisták. Ezenkívül utójára:

Csütörtőtől kezdődőleg

Deanna DURBIN

Legújabb és legszebb filmje:

„Megnőtt már a mi lányunk“

Julius 15-ig meghosszabbították az aggregényadóóra vonatkozó vallomás benyújtásának határidejét

Bucuresti-i jelentés szerint a pénzügyminiszter az aggregényadóvallomások benyújtási határidejét július 15-ig meghosszabbította. Ezt a határozatot az a körülmény tette szükségessé, hogy az érdekeltek jelentős hányada jelenleg katonai szolgálatot teljesít és ezért vallomását nem készíthette el. A fenti rendelkezés egyvébként az aradi pénzügyigazgatóságra még nem érkezett meg.

Arad tanulóifjúsága a vizsgabizottságok előtt

Előreláthatólag a jövő hét közepén fejeződnek be Aradon is az évvégi vizsgák

Az aradi tanintézetekben már napok óta folytak a tanév végi vizsgálatok, amelyek előreláthatóan a jövő hét közepén fejeződnek be. Az aradi római katolikus gimnázium diákjai, akiknek a vonatkozó közoktatásügyi törvény értelmében csak a felsőbb, illetve a IV. és VIII. osztályok elvégzése után kell évvégi osztályvizsgára állaniuk, már május 25-ike óta vizsgáznak az intézet tanári kara előtt. Az aradi római katolikus főgimnázium évvégi vizsgáin megjelent még Cioflec Remus temesvári tanfelügyelő is, aki a tanügyi hatóságok képviseletében vesz részt a növendékek évvégi tanulmányi beszámolóján. Örömmel állapítható meg már most is, hogy az aradi római katolikus gimnázium növendékei a legszebb tanulmányi előmenetelről tettek tanúságot, mely nemcsak a növendékek dicséretes buzgalmának, hanem a tanárkar lelkes és lelkiismeretes munkájának is bizonyítéka.

Az aradi római katolikus főgimnázium növendékeinek évvégi vizsgái június 13-án fejeződnek be, amidőn sor kerül majd az eredmény kihirdetésére is.

A római katolikus egyházközség fenntartásában működő tanonciskolában június 1-én kezdődtek meg az évvégi vizsgák, amelyek június 7-én, pénteken fejeződnek be. Az újonnan létesített tanonciskola is a legszebb eredményeket mutatja fel az iskolév bezárása alkalmával.

A római katolikus elemi iskolában csak a IV. és VII. osztályos növendékek vizsgáznak, tekintve, hogy csak a két osztály növendékei kötele-

zettek a közoktatásügyi törvény értelmében az évvégi vizsgálatra. Az iskola IV. osztályos növendékei dr. Lakatos Ottó rendőrnök-plébános elnöksége alatt hétfőn és kedden vizsgáztak. A VII. osztályos növendékek szerdán reggel 8 órakor állanak a vizsgáztató tantestületi tagok elé. Az elemi iskola IV. osztályából 45-en és a VII. osztályból 17-en állottak az évvégi vizsgára. Az eredményt szerda este hirdetik.

Az állami iskolákban is előirászerűen folytatják az évvégi vizsgákat. A „Moise Nicoara” liceum június 12-én fejezi be a vizsgákat. A nyolcadikosok azonban már tegnap levizsgáztak az összes tantárgyból, hogy az átmentek azonnal jelentkezessenek az érettségire. A jelentkezés már tegnap délután lezárult. A kereskedelmi fiúiskolában szintén folynak a vizsgák minden fennakadás nélkül. Az utolsó vizsganap itt is június 12. Az érettségire vonatkozólag most várják a részletes rendelkezéseket, annyit azonban kijelentett Suciú iskolaigazgató, hogy az érettségi vizsgák az idén minden valószínűség szerint korábban kezdődnek meg a szokásosnál. A kereskedelmi leányiskolában természetesen hasonló a helyzet. Itt június 11-én fejeződnek be a vizsgák, másnap konferencia és 15-én évvégi. A folyamatban lévő vizsgák eredményei kielégítőek, sőt egyenesen dicséretreméltó a növendékek igyekezete úgy a fenti iskolákban, mint a Ghiba Birta leányliceumban, az Ipariskolában és általában az összes aradi tanintézetekben, amint ez a megállapítás az évvégi vizsgák eredményeiből kifogtünni.

Nem ismer felekezeti különbséget a magyar polgári perrendtartás

A magyar Kuria döntése egy Szlovákiából kitiltott tisztviselő végkielégítésének ügyében

Budapestről jelentik: Érdekes döntést hozott most a budapesti Kuria egy munkaügyi perben. A felperes a Kelet-szlovéniai Villamosművek Rt. nagymihályi körzetének vezetője volt a Felvidék magyarsági területeinek visszacsatolása előtt. Az átcsatolás után, mint hogy Nagymihály Szlovákiának jutott, az ottani hatóság a magántisztviselőt kiutasította azon a címen, hogy magyar állampolgár. A tisztviselő ekkor Kassára került, ahonnan a vállalat központjához intézett levelében közölte a történeteket és a vállalat kassai telephelyénél kérte beosztását. A vállalat azonban ke-

kijelentette, hogy a munkaviszonyt azonnali hatállyal megszüntetnek tekintve és járandóságainak kifizetését megtagadja.

Ilyen előzmények után indított keresetet a felperes a vállalat ellen. Az alsóbíróságok a keresetnek helyt adtak. A társaság azonban felülvizsgálati panasszal támadta meg az alsóbíróságok ítéletét és kifejtette, hogy akkor, amikor a nagymihályi hatóságok a felperest kiutasították, jogosan szüntették meg a szolgálati viszonyt, mert egyrészt Kassán nem tudták elhelyezni, másrészt

végkielégítés csak annak az alkalmazottnak jár, aki önhibáján kívül esik ki állásából.

A vállalat szerint nem jár a felperesnek végkielégítés, miután 1939. áprilisában Szlovákiában rendeletet adtak ki, amely csak a törvényben biztosított minimális összeget engedeli az alkalmazottnak kifizetni és szerződéses kielégítés nem jár. A vállalat az eljárás felfüggesztését is kérte, azzal érvelve, hogy

Szlovákiában a zsidóvallású felperesek perében a bíróság az eljárást felfüggesztett köteles, ha keresztény alperesek ellen szóló ígények érvényesítéséről van szó.

A felperes ügyvédje a Kuria-n azzal érvelt, hogy államhatárok megváltozásánál az állam-

polgárságban beálló hirtelen változásokat nem lehet oly oknak tekinteni, amely a tisztviselő személyében beállott fogvatékosságnak lenne tekinthető és egyébként a szlovákiai hatóságoknak a magyar állampolgárság folytán nem is lehetett volna a felperest kiutasítaniok. Kifejtette, hogy

az 1939. áprilisi rendelet nem nyerhet alkalmazást olyan perben, amely a rendelet megjelenése előtt már folyamatban volt.

ha a rendeletnek nincs visszaható ereje. A per felfüggesztésére vonatkozó kérelemre azzal érvelt a tisztviselő jogi képviselője, hogy Magyarországon a per felfüggesztéséről a polgári perrendtartás intézkedik. Minthogy ilyen esetekben a felperes vallása, vagy nemzetisége szerint felfüggesztésnek nincs helye, ez ebben az esetben is mellőzendő. A magyar Kuria mindezeket az érveléseket magáévátette és kötelezte a Kelet-szlovéniai Villamosműveket a végkielégítés kifizetésére.

A HABZÓ FOGPÉP

A „Hősök Napja”-nak programja Aradon

Az aradmegyei prefektúra az aradi helyőrség parancsnokságával egyetértésben összeállította a június 6-iki „Hősök napja” programját. A közéleti program hangsúlyozza, hogy ezen a napon megemlékeznek a román nemzet összes hőseiről az ősi időkől napjainkig, valamint mindazon hősekről, akik a román állam területén estek el, nemzetiségre és felekezetre való különbség nélkül. Hősök napján a várost fellobogózzák, vasárnapi munkaszünet lesz és az üzletek ennek megfelelően zárva tartanak.

Június hatodikán istentisztelet lesznek a „Vértanúk keresztjénél, vajamint a különböző aradi temetőben. A „Vértanúk keresztjéhez” történő felvonulás alkalmával a hatóságok, az iskolák, a hadirokkantok, céhek, a különböző egyesületek, nemkülönben a hadsereg képviselői, illetve csoportjai az ortodox katedrális előtti térről indulnak el és az emlegetett keresztnél elhangzó beszédek meghallgatása után ugyanabban a sorrendben visszatérnek a katedrálishoz.

Az ortodox szerb templomból az istentisztelet után a felvonuló csoportok a várban lévő hősök temetőjébe mennek, a római katolikus templomból a menet az Eternitátea (Felső) temetőbe megy, az evangélikus templomból a menet a mikeszkai katonai temetőbe vonul, a református templomból elinduló menet a Pomenirea (Alsó) temetőbe látogat el, míg az izraelita hitközségek a Mosóczy-telep temetőben tartanak istentiszteletet.

A felvonulók 10 órakor gyülekeznek a templomok előtt, míg a menetek 11 órakor indulnak el. Kivételt a zsidó hitközség képez. Tekintettel arra, hogy az izraelita temető távol van, ide felvonulás nem történik, hanem ebben a temetőben délelőtt 11 órakor istentiszteletet tartanak.

A prefektúra felhívást intéz a város lakosságához, hogy minél nagyobb számban vegyen részt a kegyeletjes megnyilvánuláson.

Letartóztatták Londonban és Manchesterben az angol fasiszta-szövetség számos tagját

Londonból jelentik: A rendőrség kedden letartóztatta a brit fasiszta szövetség több vezető tagját. A letartóztatások egész Anglia területén folytatódtak és Manchesterben 40 személyt vettek őrizetbe. (Rador).

Kétmilliárd értékű új 250 leies fémpénz kerül forgalomba

Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lapban rendelet törvény jelent meg, amely kiegészítése az 1939. július 26-iki rendelet törvénynek.

1. A pénzügyminisztérium felkatalmazást nyert, hogy a nemzeti pénzvervényben 2 milliárd értékű 250 leies fémpénzt veressen.

2. A 250 leies fémpénzek formája ugyanaz, amint azt a 2366—1939. számú minisztertanácsa napló megállapította.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.
TELEFONSZÁM 20-10

Ma szünet!

Következik a szezon legnagyobb és legszebb színes filmje. JOHN FORD rendezése

A VÖRÖS VESZEDelem (Indián amazon)

CLAUDETTE COLBERT és HENRY FONDA utólrhetetlen alakításával.

Legújabb román híradó a román-magyar football-mérkőzéssel!

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-11. Bonyolítás: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
ARAD, Bol. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Hét napra... 840 Ft | Negyedévi: 210 Ft
Évi... 420 Ft | Egy hónapra 70 Ft

Utóirat

Írta: Harsányi Zsolt

Indul a vonat. Ketten vannak a szakaszban. Egyik sarokban megörve külsőre idősebb ur ül. Kopasz fején utóirat, lábán fekete, kezében újság. A szemközti sarokban egy izgatózó fiatalember kandi arckifejezéssel van és olyan orra, mint a szalonkának, amelyet mintha mindenbe bele akarna átni. Neki nincs utóirata. Nem olvas, Sőt unatkozik.

Nem is habozik sokat, alig indult el a vonat, már beszédbe akar eszkedni az idős úrral.

— Még szerencse, hogy ilyen szép időnk van az utóirathoz.

Az idős ur feléz az újságból és onnyit felel:

— Mhm.

Artán olvas tovább. De a fiatalember pár perc múlva új kísérletet tesz:

— Most lassított a vonat. A kanyar miatt.

— Mhm — felel a másik és olvas tovább.

Megint eltelik pár perc. A fiatalember megszólal:

— Nincs kifogása uraságodnak, ha kinyitom az utóiratot? Kissé füledet a levegő.

Az idős ur gondolkodik, vajon válaszoljon-e. Végül úgy dönt, hogy mégis válaszol.

— Tessék.

De látszik az arcán, hogy már unja a társalgási kísérleteket. Igen ám, csak hogy a fiatalember csökkönyös természetű. Izgatózó, felkel, visszaül, oda-sandít utóirására és öt perc múlva megint nekifohász-kodik.

— Bocsánatot kérek, hány óra?

Erre az utóiratos ur ember feléz és gondolt egyet magában. Lelezi az újságot.

— Nézze, fiatalember, én nem mondom meg magának, hány óra. Mert ha megmondom, hogy hány óra, akkor maga folytatja a társalgást és megkérdi, hova utazom. Ha megmondom, hogy hova utazom megkérdezi, mi a mesterségem. Akkor pedig kiderül, hogy az illető városban tekintélyes és gazdag nagyvállalkozó vagyok. Akkor maga a családom iránt fog érdeklődni és kéri, hogy egyetlen leányom van, éppen eladó-sorban, még pedig nagyon szép és nagyon művelt. Erre maga megkérdezi, hogy nem lehetné-e isztelelet a házammal. Már pedig én a lányomat olyan embernek, akinek még órája sincs, nem adom. Végeztünk.

Felveszi az újságot és folytatja az olvasást, ahol abbahagyta.

— A PARLAMENT TÖRVÉNYELŐKÉSZÍTÉSI MUNKAJA. Bucuresti. (Rador). A képviselőház pénzügyi és törvényelőkészítő bizottsága szerdán összeül, hogy megvitassa az adóamnestia kiterjesztéséről szóló törvénytervezetet. Ugyan-csak szerdán ül össze a képviselőház és szenátus együttes törvényelőkészítő bizottsága, amely a készülő közjiszteviselői kodex pontjait tárgyalja meg.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

— CIUPE GHEORGHE DR. TARTOMÁNYI VEZÉRTITKAR ARADMEGYEI LATOGATASA. Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Ciupe Gheorge dr. a királyi helytartóság vezértitkára az elmúlt napokban hosszabb autókörutat tett több aradmegyei községben. A vezértitkár így megfordult Sofronyán, ahol új görög-keleti templom épül, amelyre a királyi helytartóság egy a múlt évben, mint idén 350.000 lejt már kiutalt. Innen Kürtösrre utazott, melyről megállapította, hogy rendkívül rendezett, gazdag helység, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy évi költségvetése 3.600.000 lejt. Járt továbbá Alsó- és Fejső-Simándon, Varsándon, Székudvaron, Kisjenőn. Kisjenőn megállapította, hogy ebben a kerületben még mindig 9000 hold szántóföld van víz alatt úgy, hogy a tavaszi vetést nem hajthaták végre. Résztvev Kisjenőn a járási jegyzők értekezletén, és meghall-gatta a jegyzők kívánságait és újjárás fontos ügyeire készített.

— NEM KESZÜL VILMA KIRALYNO HOLLAND-INDIABA. London. (Rador). A hamburgi rádió azt a hírt közölte, hogy Vilma holland királynő Hollandiába akar utazni. Ez a híres-telés minden alapot nélkülöz.

— ZENE- ÉS LÁTVÁNYOSSÁGI TILALOM JUNEIUS 6-ÁN. Az aradi rendőrség látványossági ügyosa-tálya közli, hogy csütörtökön, június 6-án a „Hősök napján”, a gyásznepre való tekintettel mindennemű mozi színház, vagy egyéb látványossági előadás szigorúan tilos. Ugyanakkor szigorú rendtilalom is van, mely vonatkozik kávéházakra és vendéglőkre.

— AZ ÖRMÉNY KATOLIKUSOK KORMÁNY-ZOJA HIVATALOS ESKÖT TETT. Bucurestiből jelentik: Lengyel Zoltán, az örmény katolikusok apostoli kormányzója egyházkerületi ügyek-ben már két hét óta Bucurestiben tartózkodik, ahol közeli beiktatásáról tárgyalta a tisztelgő látog-atást tett Csar bucuressi érseknél. Május 30-án, csütörtökön délelőtti ünnepélyes keretek közt tette le beiktatásával kapcsolatos hivatalos esküjét. Az esküterelen Ciobanu kúruszminiszter, Bradisteanu miniszteri vezértitkár és P. Koren Kelemen espe-re-spiébános vettek részt. Az örmény katolikus-ság már most készülődik, hogy apostoli kor-mányzójának beiktatása Szamosújváron június 30-án a hagyományoknak megfelelő ünnepélyességgel történjen meg.

A név varázsa...

A „Paris Solr” írja:

A Gare de l’Esten történt ahol a menekültek fogadására külön bizottság működik, az egyik tisztel-selő ténem az egyik menekült különös kiáltozásá-ra lett figyelmes:

— Doktor Göbbels! Doktor Göbbels!

A kiáltozó férfit nyomban kihallgatás alá fogták. Elmondotta, hogy egy belga honfitársát keres, aki-vel együtt indult el, de akinek nyomát vesztette.

Végre előkerült dr. Göbbels is — Seraingból (Belgium) — aki elmondotta, hogy neve már sok bonyodalmat okozott neki!

— ARADÁSOK A REGÁTBAN. Bucurestiből jelentik: Dolj és Mehedinți megyékben nagy ára-dások voltak. Több falu víz alá került. Az árvíznek emberáldozatai is vannak, akiknek személyazono-ságát egyelőre nem lehetett megállapítani. Ha-sonlóképpen nagyon sok állat pusztult el az ára-dásban.

1x1 az 1 Vásárolni megy? Ne feledje olesó árban Vesz a GÖLYA-áruházban SFR. METIANU 1.

— Miniszteri rendelkezés a fűszerkereskedők zár-órájának meghosszabbításáról. A Monitorul Oficial ju-nius 4-iki száma közli a munkaügyi miniszter 13.938-1940. számú rendelkezését, amelynek értelmében a fű-szerüzletek, hentesüzletek, sajtkereskedések, gabona-raktárak, tojáskereskedések, tejcsarnokok és borrak-tárak ugy dében, mint este a zárórán (ül) még 15 per-cig tarthatnak nyitva az üzletben levő esetleges vevők kiszolgálása végett.

— FELVÁGOTTAT SEM SZABAD ÁRUSÍTANI A HÁROM HUSTALAN NAPON. A városvezetéséhez megérkezett az a hivatalos közlemény amely a husta-lan napokra vonatkozik. Eszerint az edüzi két husta-lan nap helyett három lesz: szerda, csütörtök és péntek. Ezeket a napokon még felvágottakat sem szabad árusítani.

Reciprocitás

— Azonnal jöjjön el, doktor ur. a férjem polonütött. (Hang a telefonban): De, asszonyom, ezért ne izgassa fel magát... — De, hiszen vérzik...

Román-török gazdasági tárgyalások

A török külügyminiszterium jelenleg tudvalevősen Bucurestiben tartózkodik, ahol a román-török gruce-sével kapcsolatban folytat tárgyalásokat. Nincs szó új gazdasági egyezmény megkötéséről, hanem el akarják hártani azokat a nehézségeket, amelyek miatt a ro-mán-török áruforgalom az utóbbi időben némileg szorvosott. Törökország a tárgyalások során arra tett javaslatot, hogy újraértékeljék a lelt a török fonttal szemben. Ugyanakkor tárgyalások folytak arra vo-lal, hogyan lehetne, hogy Románia krom-ésvány ellenében szállítson petroliumot Törökországnak, mátrézt pedig Törökország nagyobb mennyiségben szállítana gyapjat Romániába.

Elhalasztották a római világkiállítás megnyitását

Az építkezéseket azonban tovább folytatják

Róma. (Rador.) A Német Távírói Iroda je-lentli: A nemzetközi világkiállítás igazgatóságát az olasz kormány értesítette, hogy az 1942-ben Rómában tervezett világkiállítást elhalasztják, hogy módot nyultsanak a kiállító államoknak a teljes részvételre. Az építkezéseket azonban folytatni fogják épp úgy, mint a világkiállítás megszervezését.

— MEGSZÜNTETIK A TG.-MŰRESI CFR VAMHIVATALT. Bucurestiből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság elhatározta, hogy június 15-től újabb rendelkezésig beszünteti a marosvásárhelyi CFR vámhivatal működését.

— ÖTVENSZÁZALÉKOS KEDVEZMÉNY A BU-CURESTI HONAP LÁTOGATÓNAK. Bucurestiből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság a személyvonati díjakból ötvenszázalékos kedvezményt ad úgy az oda-mint a visszautazásnál a Bucuresti Hónap látogatól-ának. A kedvezmény június 5-iktől 30-ikáig érvényes, egy jegy érvényességét öt napra korlátozták. A ked-vezményt élvezni akaróknak ugynevezett azonossági borítékot kell vásárolnia és erre bevezetik nevét, sze-mélyazonossági igazolványának számát és az cilndu-lási állomást. Az utas tartozik ezt a borítékot a vasu-ti pénztárnoknak bemutatni, aki azután lepecsételi. A jegy és a személyazonossági boríték felmutatása mel-lett az utas ingyen teszi meg a visszafelé vezető utat. A borítékot a fővárosban a kiállítás területén és az állomáson le kell pecsételtetni. Az utat nem szakíthat-la meg.

— SZERDA DÉLUTAN 3 ÓRAKOR TEME-LTIK WIESEL JENŐT. Wiesel Jenő fakereskedő földi maradványait szerda délután 3 órakor helye-zik örök nyugalomra az aradi ormhodox izraelita temető halottasházából. Az általánosan ismert aradi fakereskedő halála mely részvétet kelte-t, városzszerre és az elhunyt ismerősei, jóbarátai és tiszteltjei együttérzéssel osztoznak a Wiesel-család gyászában.

— A RENDKÍVÜLI NYERESÉGEK UTÁNI ADÓ-VAI KAPCSOLATOS VALLOMÁSOK BEADÁSA. Az aradi kivétel pénzügyigazgatóság az 1939 évi rend-kívüli nyereség utáni adóval kapcsolatos vallomások ügyében közli, hogy a fentemlített adó alá esnek azok a kereskedők és gyárosok is (tehát nem kézművesek), akiknek két vagy több adóalapjuk van és ezek össze-gezve meghaladják a százezer lejt. A vonatkozó adó-vallomás, vagy a már beadott adóvallomás kiegészít-tő pótdóvalomlás sürgetően, de legkésőbb június 15-ig az illetékes kerület ellenőri hivatalhoz (nem a főkita-tóba) adandó be.

— Orvosi hír. Dr. Vaina Iosif, a tüdőszana-tórium volt orvososa Strada Crisan 12. szám alatt megkezdte rendelését. Rendel 9-11-ig és délután 4-5-ig. Tüdő, belgyógyászat, röntgen.

— MEGHALT, RADIO-HALLOGTATÁS KÖZ-BEN. Gherlarój jelentik: Szász Károly szamosúj-vári iparos tegnap híreket hallgatott. Hirtelen szívéhez kapott és hirtelen fordult le a székről. Szívszélhűdés ölte meg.

— FOGÁSZATI HIR. Csobod János Átköltö-zött Str. Alexandri 3. sz. alá.

— KÉT ÉVRE ÉS TIZ HÓNAPRA ÍTÉLTEK AZ ARADMEGYEI GAZDÁT, AKI FELINDULT. SÁGABAN HALALRA SUJTOTTA ISMERŐSÉT. Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A temesvári büntetőtörvényszékben ítéltékzett Toco-ciu Vasile aradmegyei gazdálkodó fejett. Toco-ciu mult év július 5-én Szőlős községben a háza előtt állt, amikor Petrut Pavel arra hajtotta két ökrét. Toco-ciu és Petrut között szóváltásra került a sor, majd Toco-ciu hirtelen haragjában a kezében lévő gyujtató fejbessujtotta Petrutot, aki hangta-lannul összeesett és mint később megállapítást nyert az egyetlen ütés következtében azonnal meg-halt. Toco-ciu felindulásból elkövetett emberölés-címén állították ma bíróság elé és az enyhítő körülmények figyelembevételével két évi és 10 hó-napi börtönrre ítélték, melyből öt hónapot a vizs-gálói fogsággal kitöltöttnek vettek. Ugyanakkor kö-relezték, hogy 40 ezer lejt kártérítést fizessen ki az elhunyt családjának.

Hármas miniszteri látogatás Clujon

Ilicsu tábornok hadügyminiszter **Üfelsége** nevében a „Steaua Româna” érdemrendet nyújtotta át Florescu tábornoknak

Cluj-Kolozsvár. Vasárnap reggel 7 óra 44 perckor Kolozsvárra érkezett dr. Hortolemeu egészségügyi miniszter. Az egészségügyi miniszter a vármegyéhezán értekezletet tartott a megyei és a városi tisztii főorvosokkal.

A másik magasrangú látogató Ilicsu tábornok hadügyminiszter volt, aki háromnegyed tizenkettőkor érkezett Kolozsvárra. Ilicsu tábornok a Cercul Militar helyiségében a helyőrség tisztjeinek jelenlétében **Üfelsége** nevében átnyújtotta Florescu tábornoknak a „Steaua Româna” érdemrendet. Az ünnepség után a hadügyminiszter visszatért a fővárosba.

Dragomir Silviu, kisebbségügyi miniszter szintén Kolozsvárra érkezett vasárnap. Dragomir Silviu hétfőn este tért vissza Bucarestibe.

A miniszterek érkezésekor és elutazásakor úgy a katonai, mint a polgári hatóságok képviselői megjelentek a pályaudvaron.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 810, London 14.30, Newyork 446, Mianó 22.50, Berlin 178.50, Belgrád 10, Bucuresti 2.25.

— MINISZTERTANACS VOLT HÉTFŐN BUCURESTIBEN. Bucurestiből jelentik: A kormány tagjai hétfőn délután hat órakor Tatarescu Gheorghe királyi tanácsos miniszterelnök elnöklétével minisztertanácsra ültek össze, amelyen Canciov nemzetgazdasági miniszter ismertette azokat az intézkedéseket, amelyek az elmúlt napokban a termelés ellenőrzéséről megjelent felhatalmazási törvény alapján szükségesekké váltak. Ezek az intézkedések biztosítják a hadsereg és a polgári lakosság ellátását. A kormány tagjai az említett intézkedések jóváhagyását és ezekről Canciov nemzetgazdasági miniszter szerdán nyilatkozik az érdekeltektől gazdasági tényezőktől. A minisztertanács fél kilenc órakor ért véget.

— TILOS FRANCIAORSZÁGBÓL IS A NEMES-FÉMEK ÉS A DRÁGAKÖVEK KIVITELE. Párisból jelentik: A Steani-hírvégnyomás közli, hogy a kedden megjelent hivatalos lapban rendelet látott napvilágot, amelyben megtiltják a drágakövek, ékszerek, arany, ezüst és ezüst kivitelét.

— A VAJ ÉS TOJÁS ÁRANAK MAXIMALISAT KÉRI A TIMISOARAI HELYTARTÓSÁG. Temesvárról jelentik az Aradi Közlöny tudósítója: A temesvári királyi helytartóság átirattal fordult a nemzetgazdasági miniszterhöz, amelyben több, nem maximális elsőrendű élelmiszer maximalisát kérte. Ezek között szerepel a vaj, a tojás stb. tekintettel arra, hogy magas árat kérnek értük. Újból való maximalisát kérte a sertés-husnak, amit legutóbb kihagytak a maximalis alól, tekintettel arra, hogy ismét újabb áremelkedések voltak, ugyanez a helyzet a borjúság esetében is, miután Temesváron már 96 lej is kérnek egy kilogram borjúsáért.

— A DEUTSCHER SCHULVEREIN VETTE MEG BUDAPESTIEN A GRÓF KARÁTSONYI-PALOTA TELKÉT. Budapestről jelentik: A Pesti Tőzsde értesítése szerint gróf Karátsonyi Imre az elmúlt napokban eladta a nemrég lebontott gróf Karátsonyi-palota telkét. A vevő a Deutscher Volksbund kebelében működő Deutscher Schulverein. A tervek szerint a hatalmas telektől minden oldalról beépítik és ezzel elcsik az az elgondolás, hogy a telket parcellázzák és rajta utcát nyissanak.

Len- és pamulvásznat, asztalneműt, damasztot, lakásomon levő üzletemben olcsón árusítok

I. GRUNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

— JUNIUS 7-ÉN DÖNTENEK A CLUII RABLÓ-GYILKOS ÉLETE FELETT. A Bucuresti-i Semmitőszék június 7-re ültette ki a Kolozsvárt halálraítelt Tarnoveanu Vasile, 28 éves alóri legény feltételekkel való eltárgyalását. Bertók Sándorné kegyetlen gyilkosának élete felett végső fokon a Semmitőszék dönt. A gyilkos a legfelsőbb bíróság előtt Giurgiu Ion dr. fogja védeni. A védő a kolozsvári bünyűi tábla halálos ítéletének megsemmisítését és új tárgyalás kifizetését fogja kérni.

— HALALOS BALESET ARADMEGYÉBEN. Halálos balesetet jelentettek kedden délelőtt az aradi ügyészségnek az aradmegyei Dud községből. Florescu Drancean 56 éves Dud községbeli parasz-asszony a kora reggeli órákban Győrökről hazatérőben egy megduzzadt patak hídján ment át, amikor megszédült és belezuhan a vízbe. A szerencsétlen asszony bejulladt a patakba. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— PÜSPÖKI PALOTÁT ÉS SZENTSZÉKI ÉPÜLETET VÁSAROLNAK AZ ÚJ TIMISOARAI ROMÁN PÜSPÖKSÉG RÉSZERE. Temesvárról jelentik: A nemrég felállított görögkeleti román püspökség, mint értesültünk, a Diaconovici Loga környeten két épületet vásárol, illetve az egyiket már meg is vette. Ez az épület a Klein-féle villa, amely 2 és fél millió lejért került a püspökség birtokába. Az ennél nagyobb Baruch-féle villára vonatkozólag még folyamatban vannak a tárgyalások. Ugy tervezik, hogy a két villa közötti parkot egyesítik. A kisebb épület kalenc szobájában a szentszéki irodák nyerne elhelyezést, a nagyobb pedig püspöki palota céljait fogja szolgálni.

— Megalakult a droguisták helytartósági csoportja. A droguisták országos szövetségének temesi csoportja most tartotta alakuló közgyűlését a Kereskedelmi Testületek Szövetségének helyiségében. A csoport tagjai a királyi helytartóság területén működő droguisták. A megalakulás kimondása után megválasztották a csoport vezetőségét és ennek tagjai a következők lettek: elnök: Krayer Elemér, alelnökök Zeiner Imre (Arad) és Blumberg Raoul (Temesvár), titkár Fromm Sándor, pénztáros Pandely Emilia. A választmány tagjai lettek: Hönig Magdolna, Ordelt László (Arad), Fromm Ervin (Lugos) Hamburger Jenő (Lugos), Izrael Jenő (Petrozsény) Szekeres Ákos, Schrodtt Sándor és Popeti Iuliu (Lugos). A felügyelőbizottságba kerülték Dumitrescu Ion és Zala András, híres könyvszakértő lett Suciu Ioan. Az új csoport a megalakulás után nyomban megkezdte működését.

Nők frontja az eítőernyősök ellen

A Seino et Oise megye prefektusa bejelentette, hogy önkéntes női osztagot szervez az eítőernyősök elleni harcra. A női eítőernyősöket is fellegyverzik.

A VÁROSI MONT-IRODA FELHIVASA.

A városi légióhalmi hivatal az alábbi személyeket kéri a MONT-irodába, megjelenés végett (Városháza, 97. számú szoba): Hartmann Ijona (1916), Göhlner Antal (1886), Brenner Zsigmond (1882), Guttmann Adolf (1883), Sonnenklar Vilmos (1881), Fényes János (1883), Lőrinc Imre (1887) és Klein Dávid. A zárójelben lévő számok a születési évszámot jelezik. A fentiekben kívül jelentkezni kell a MONT-irodában az összes ötven éven felüli hoggesztőknek is.

— A TAVASZI REJTVÉNYPÁLYÁZAT tizedik fordulójában közölt rejtvények helyes megoldásai a következők: Keresztrejtvény: A női nyelv hossza alig három hüvelyk s meg tud élni egy hat láb magas férfit. — Irodalomtörténet: 1. Halotti beszéd. 2. Königsbergi tőredék. 3. Ehrenfeld-kódex. 4. 1436—1436 között. 5. Karai László. 6. Eudai krónika. 7. Pesti Gábor. 8. Sylvester János. 9. Székely János. 10. Ponciánus historialja. Ismeretlen szerzőtől. Betűrejtvények: 1. Hetedhétországban (ul. 2. Agyalágyult. 3. Szent Péter

Fotóamatőrök figyelmébe!

Mindennemű amatőrmunkát vállalunk a legszebb kivitelben

Foto NAGY
Blv. Reg. Maria 8.

— A Nyugdíjasok Kölesönös Segélyző Egyesülete. (Str. Eminescu 20—22.) értesíti az állandóválasztmányi tagokat, hogy a rendezes havi választmányi ülést június 8-án, szombaton délután 4 órakor tartják meg. Az elnökség.

AUTÓBALESET A SINAIAI MOUTON.

Súlyos forgalmi baleset történt tegnapelőtt a Ploesti—Sinaiá országúton, Baicoi község határában. Campina felől nagy sebességgel közeledett egy gépkocsi, amely „Bacau 6.” rendszámot viselt. A vezetőn kívül még egy utas tartózkodott a gépkocsiban. Az egyik kijométerkönel szembőljött az autóval egy parasztszeker, amelyen több földműves ült, közöttük Marin Costache, Petre Cama Biharmegyeiből és Puscasu Petre toradamegyei lakos. A gépkocsivezető a nagy sebesség miatt fékezni nem tudott és belészaladt a szekerbe. A gépkocsivezető neve Sendrea Stefan, bucarestii illetőségű lakos. A három földműves súlyosan megsebesült és kevés remény van arra, hogy életben maradnak. Az utas, akinek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani, szintén súlyos sérülést szenvedett.

Nem vontta vissza az összpontosításra vonatkozó rendeletét a nagyvezérkar

Bucuresti. A „Romania” című kormánylap közli a nagyvezérkar 32. számú közleményét, melynek szövege a következő:

A nagyvezérkar az alábbiakat teszi közhírré: Rosszindulatu személyek bizonyos időpontban megkíséreltek olyan híreket terjesztetni, hogy a nagyvezérkar legutóbbi közleményét (No. 30., 1940 Mai 22.) visszavonták.

Az érdekeltek nem ültek fel a híreszteléseknek és rögtön érdeklődtek a helyőrségek-nél. Néhány személy, aki abba a hibába esett, hogy ezt a hírt terjesztette, kellemetlen helyzetbe jutott és viselni fogja a rémhíreknek és álhíreknek terjesztői ellen hozott törvény rendelkezéseinek súlyos következményeit.

Hogy a jószándéku emberek elkerülhessék azt, hogy a jövőben rosszakaratu személyek áldozataivá essenek, a nagyvezérkar közhírré teszi, hogy a nagyvezérkar nem szokta rendeleteit egyik napról a másikra megváltoztatni. Abban az esetben, ha szükség van valamilyen változtatásra, azt ugyanolyan módon közli, mint azt, hogy mit kellett cselekedni. Ezenkívül úgy a falvak, mint a városok katonai hatóságai abban a helyzetben vannak, hogy az első pillanatban megadhatják az érdekelteknek a szükséges felvilágosításokat.

Rövid időre

megszakadtak a német-svájc gazdasági tárgyalások

Bern. A Havas-ügynökség szerint a Berlinben nyolc nap óta folyó német—svájc gazdasági tárgyalások, amelyek a kompenzációs egyezmény megkötésére vonatkoznak, rövid időre felszakadtak, hogy a bizottságok jelentést töltsenek kormányuknak. A tárgyalásokat hamarosan folytatják.

— Milyen feltételek mellett vehetnek igénybe magánosoktól hiteleket a kereskedelmi és ipari vállalatok? A pénzügyminiszterium április 20-án közleményt adott ki, amely leányegében hivatkozik arra, hogy a hitelügy-letek lebonyolítását a banktörvény kifejezetten a pénzintézetek számára tartja fenn és így a kereskedelmi és iparvállalatoknak minden olyan esetben, amikor hiteleket folyósítanak vagy hiteleket vesznek igénybe, tekintettel kell lenniük a banktörvénynek ezekre az intézkedéseire. A bucaresti-i „Argus” című közgazdasági napilap legutóbbi számában ismételten foglalkozik ezzel a nagyfontosságú kérdéssel és megemlíti, hogy a pénzügyminiszterium közleménye számos félreértésre és érdeklődésre adott alkalmat. A közleménnyel kapcsolatban az Argus szerkesztősége a következő értesüléseket szerze: A banktörvény 39-ik szakasza értelmében rövidlejáratu hitelfolyóletekkel (operatív de credit) kifejezetten csak a bankok foglalkozhatnak. Ennek megfelelően a pénzintézeteken kívül mások is folyósíthatnak a mezőgazdák számára egy évnél hosszabb lejáratu, vagy pedig egyéb adóssok (beleértve a kereskedőket és iparosokat is) számára hat hónapnál hosszabb lejáratu hiteleket, mivel ezeket a hitelfolyósításokat a banktörvény nem tiltja meg. Ami a vállalatok tisztviselői, vagy munkásai részéről a vállalat számára, vagy a vállalat által kezelt takarékalap számára rendelkezésre bocsátott letéteket (deponeit) illeti, ez a kérdést külön szabályozzák. Az erre vonatkozó rendelkezés legközelebb elebe lép.

— A Magyar Népközösség felhívása. A Magyar Népközösség könyvtárbizottsága a könyvtár rendezésével kapcsolatban felkéri isztelt olvasóit, hogy a kinnlevő könyveket pénzek delig a központi irodában levő könyvtárba beszoigálatni sziveskedjenek. Uj könyvkiadások hétfőtől kezdődnek. Ezuton is felkérjük mindazokat, akik könyvadományait már bejelentették valamint azokat is, akik könyvtárunk részére könyveket ohaitanak adományozni, hogy azokat e hét végéig bármikor a központi irodába beküldeni sziveskedjenek, kívánságra megbizottunk az adományozót felkeresni.

— Koszorumegyei. Wiesel Jenő ravatalára szánt koszorumegváltás címen a szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Winternitz Jenő 200 lei, Spitz Tivadar és Sándor 200. dr. Valkó Dezső 200. Weisz Armin 150. Pasz ernák Márton 100. Szizeti Oszkár 100. Guttmann Aladár 100. Sebestyén Ede 100. Anhalzer Ignác és neje 100. Schwartz Adolf 100. Schwartz Adolné 100. Bornstein Sándor 100 dr. Székely László 100 dr. Kállai Károly 100. Koch Dániel 100. Dénes Izor 100. Flam Róbert 100. Kornis Testvérek 100 Orbán Aba 100. Kondor László 100. Grünér Jakab 100. Bán Vilmos 100. Weininger Zsigmond 100. Stern Gyula 200 lei. — Farkas Aronné ravatalára: Kondor László 100 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszertár, Str. Eminescu.
KÁRPATI gyógyszertár, Bul. Reg. Ferdinand.
ROZSNYAI gyógyszertár, Piata Avram Iancu

SPORT KÖZLÖNY

Hatodik helyre kerülhet az AMEFA, ha legyőzi a Victoriát, de ha veszít — ki is eshet

A nemzeti bajnokság utolsó fordulójának esélyei

A nemzeti bajnokságban az első helyre kerülés kérdése befejezett tény és az utolsó forduló csak a harmadik kiesés kérdésében hoz majd döntést. A Victoria és a Juventus mellett a Gloria CFR-nek van a legtöbb esélye a kiesésre, de az Unirea Tricolor és az AMEFA is a tizedik helyre juthat. Ha a piros-feketék Kolozsváron legyőzik a Victoriát, a CAMT pedig ráver a Ripenslára és a Carpati nem győz a Gloria CFR ellen, akkor a piros-feketék a bajnoki táblázat hatodik helyére kerülhetnek fel, ha viszont vesztenek, a Gloria győz, valamint az Unirea Tricolor pontot szerezne, így a kiesés sorsa vár az AMEFA-ra.

Eppen ezért sorsdöntő jelentőségű a kolozsvári mérkőzés, amelyen az AMEFA a Victoriával mérí össze erejét és ezen a meccsen minden tudásukat latba kell vetniök az aradi játékosoknak, hogy a pontokat, vagy legalább is az egyik pontot megszerezzék. Vághatatlannul nehéz küzdelem lesz, de nem lehetetlen a feladat megoldása. Az őszi mérkőzést az AMEFA 2:1 arányban nyerte.

Bucurestiben három mérkőzés kerül lejátszásra az utolsó forduló során. A Venus a vasárnap Aradon szerepelt Sp. Studentesc ellen játszik és alighanem meg is szerzi a pontokat. Összesen ugyan a diáksapat nyert 3:2-re, de ezt a

bravurt most aligha ismételik meg. A Rapid a Juventus-sal mérí össze erejét és az exvasutasok rehabilitálni akariák majd magukat a CAMT-től elszenvedett vereségért, ami az amúgy is kiesett Juventus-sal szemben sikerülhet is. Az őszi mérkőzésen a Rapid győzött 5:0 arányban. A harmadik mérkőzésen az U. Tricolor az UDR-t látja vendégül, mely ha győz és a Sportul a Venussal szemben veszít — még a harmadik helyre kerülhet. Az UDR győzelme valószínűbb, bár **összesen Resicán csak 5:4 arányban győzte le az oborriakat.**

Nagybányán a Carpati játszik a Gloria CFR-el, amely élet-halál harcot vív a benmaradásért. Ha legyőzné a veszélyen kívül lévő Carpatit, úgy minden körülmények között megmenekül a kieséstől. A Gloria **összesen 1:0 arányban nyert.**

Temesváron a helyi rangadót bonyolítják le, amelynek esélyese a CAMT, miután a munkásatléták szerencsés kézzel megválasztott erősítéseket eszközölte Thierjung és Pecsovskv szerződtetésével. Az őszi mérkőzés 1:1 arányú döntetlennel végződött.

Országos csúcsteljesítmény a KAC évadnyitó atlétikai versenyén

A KAC évadnyitó atlétikai versenye általában jó eredményeket és egy országos csúcsteljesítményt hozott. A 3000 méteres síkfutásban a KAC színeiben futó Kiss György hat másodperccel megjavította Manea eddigi 9 p. 03,8 mp.-es csúcsteljesítményét. Kiss György 8 p. 57,3 mp.-es új csúcsteljesítménye, amit a kiváló atléta az évad elején ért el, igen jónak mondható.

Az évadnyitó verseny eredményei:
3000 m.: Kiss György KAC 8 p. 57,3 mp.
Országos csúcsteljesítmény!

1500 m. ifjúsági: Fülöp KAC 4 p. 29,6 mp.
kerületi ifjúsági csúc.

110 m. gát: Kiss Esta-Sun 17,6 mp.
Magasugrás: Stoichitescu, Soimii 170 cm.
Távolugrás: Coracu, Soimii 6 m. 56 cm.
100 m.: Voina, Soimii 11,1 mp.
Súly: Hanek, UEC 12,70 m.
400 m.: Burges, KAC 53,6 mp.
Diszkosz: Rodisan, Soimii 39,76 m.
800 m.: Kiss, KAC 1 p. 57,1 mp.

Kiefer stafétában jobb időt uszott, mint a világrekorder

Newyork. Amerika főiskolaj uszóbajnokságain néhány igen kiváló eredmény akad. Részletek:

100 yardos gyorsúszás: 1. Jaretz 52,3 mp., 200 yardos gyorsúszás: 1. Haynie 2 perc 13,4 mp., 440 yardos gyors: 1. Haynie 4 perc 50,7 mp. 220 yardos mellúszás: 1. Hough 2 perc 40,2 mp. 150 yardos hátsúszás: 1. Kiefer 1 perc 33,3 mp. 3×100 yardos vegyesváltó: 1. Princetoni egyetem (Wanderwes, Kiefer, Parker) 2 perc 54,6 mp. 4×100 yardos gyorsváltó: 1. Michigani egyetem 3 perc 55,2 mp. A 3×100 yardos vegyesváltóban 100 yardos háton Kiefer 57,9 mp.-es nagyszerű időt uszott, amely jobb a jelenleg fennálló világrekordnál.

O VASÁRNAP lép ismét a közönség elé az aradi Hercules klub kitűnő birkozó, ökölvívó és súlyemelő gárdája, hogy bemutassa a téli hónapok edzéseivel elért szorgalmas munka eredményeit. Egészen kiváló fiatal gárdát nevelt fel a Hercules, amely ma már országos viszonylatban is megállná helyét és bizonyosra vehető, hogy rövidesen egy országos verseny keretében is bemutatja képességeit. Burai, Buzás és Budorizan társadagságot nem kímélve nevelik a Hercules gárdáját és a versenyek, amelyek iránt máris nagy az érdeklődés, élvezetes és szép sportot ígérnek. A vasárnapi verseny, amelyet a Iosif Vulcan-uccal tornateremben bonyolítanak le, délután 4 órakor veszi kezdetét.

O A MAGYAR FŐISKOLAI ATLETIKAI BAJNOKSÁGOK általában gyengébb eredményeket hoztak. József főherceg díját és veje együtt a csapatversenyt a TFSC csapata nyerte meg 128 ponttal. A verseny legjobb eredményei a következők: 800 m.: 1. Aradi 1 p. 56,8 mp., 200 m.: 1. Sziget-

Vári 22,8 mp., gerelydobás: 1. Bényi 62 m. 43 cm., hármassugrás: 1. Kapros 13 m. 60 cm.

A magyar nemzeti bajnokság végső táblázata az 1939-40. bajnoki évben

1. Ferencváros	26	19	1	6	77:31	39
2. Hungária	26	17	5	4	66:31	39
3. Újpest	26	15	8	3	60:34	38
4. Szeged	26	15	5	6	56:42	35
5. Kispest	26	14	5	7	70:41	33
6. Törekvés	26	11	6	9	37:41	28
7. Elekromos	26	11	5	10	48:48	27
8. Gamma	26	11	4	11	48:49	26
9. Szolnok	26	9	5	12	37:46	23
10. Bocskaj	26	10	3	13	38:60	23
11. Haladás	26	10	2	14	44:59	22
12. Szürke taxi	26	5	4	17	36:75	14
13. Kassa	26	5	3	18	29:76	13
14. Nemzeti *	26	2	—	24	15:24	4

* Törölve.

Özv. Wiesel Jenőné neje, Wiesel István, dr. Wiesel Béla, Wiesel Zoltán gyermekei, dr. Wiesel Béláné sz. Winternitz Sári menyé, Wiesel Ferike unokája, úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtörtén tudatják, hogy a legjobb és legdrágább férfi, apa, nagyapa, fivér és rokon

Wiesel Jenő

takereskedő

életének 59-ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk temetése f. hó 5-én, d. u. 3 órakor lesz az ort. zsidó temető halottasházából.

Emléke örökké élni fog!

Legyen pihenése nyugodt!

Arad, 1940. június 3.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, JUNIUS 5.

Bucuresti. Radio România. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Costica Tandin zenekara Stefan Savu énekszámával. 13.20: Időjelzés, művészet, kulturális és sportközlemények. 13.30: Vania Leicenco akkorendonzik. 14: Hírek. 14.20: Jean Moscopol románcokat énekel. 14.40: Hristache Popescu művelőzik. 15: Különléle közlemények.

Radio România. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Ion Gurgiu mérnök, külügyminiszter előadása a restaurált iparról. 19.16: Táncok az ország összes vidékeiről. Lemezek. 19.55: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio România. 20.05: G. Ionescu-Sisestj professzor földművelésügyi miniszter előadása a restaurált földművelésről. 20.20: Srta Florescu románokat énekel. 20.45: Hírek. 21.05: Rádiózenekar. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Ion Filonescu zongorázik. 22.55: A rádiózenekar Serban Tassian énekével román legendákat és balladákat ad elő. 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Heinemann Sándor jazz-zenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Gyermekdelután. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Kodály: Hány János-szvit Hangleméről. 19.10: Országih Tivadar hegdül zongorakísérettel. 20: Berkes Béla zenekara keringőket játszik. 20.15: Hírek. 20.25: Berkes Béla cigányzenekara. 21.20: Jeritza Mária énekel. Előadás hanglemezekkel. 22.10: Dohnányi Ernő zongorázik. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Magyar és külföldi tánclemezek. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Farkas Béla cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

Budapest II. 19.10: Ferrara urai. Huszti Dénes dr. előadása. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.40: Időjárásjelentés.

CSÜTÖRÖK, JUNIUS 6.

Bucuresti. Radio România. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10: Lutia Iovi, tá bászági cigányzenekara Ilie Midu énekszámával. 12.50: A királyi gárda zenekara. 13.20: Időjelzés, művészet, kulturális és sportközlemények. 13.30: Rádiózenekar. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különléle közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Ion Ilcus tábornok, hadügyminiszter, előadása a restaurált hadseregről. 19.16: Román népzene lemezekén. 19.35: A Domnita Balasa-templom szláv énekkara. 20.05: Mihail Ralea munkügyi miniszter előadása a restaurált munkáról. 20.20: Maria Marinescu-Moreanu énekel. 20.45: Hírek. 21: N. Caranfil mérnök előadása a restaurált szárazföldi, légi és tengeri utakról. 21.20: A Románia koráll. kórus. 21.50: N. Cucu xilofonozik. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Zina Săvescu énekel. 22.50: A rádió zenekara román szvitet és táncokat ad elő. 23.20: Theodor Fuchs zongorahangversenye. 23.45: Hírek a külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszin nyelvű előadás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Az ezüsthgyi remete, Laczkó Géza elbeszélése. 18.45: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara muzsikál. Ihar Ferenc tárogatózik. 19.15: A junius 9-iki Bécs—Budapest városközi labdarugómérkőzés. Báró Gudenus Leó előadása. 19.45: Kertészeti időszerű tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Bánk-bán. 21.35: Külügyi negyedóra. Hírek. 23: Hírek, időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.25: Pátia hanglemezek.

Budapest II. 17.20: Filmszámok hangleméről. 19.15: Angol nyelvoktatás. 19.45: Toscanini vezénnyel. Hanglemezek. 20.30: Emberek és kővek a XI. kerületben. Jesszenszky Sándor dr. előadása. 21: Hírek, ügétőversenyeredmények. 21.25: Hanglemezek. 23.35: Időjárásjelentés. 22.40: Freskók ujjászülete. Geuthon István dr. előadása. 23.10: Mursi Elek zenekara.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik felelhetetlen felelőségem, illetve édesanyám temetésén résztvettek, ravatalára koszorút, vagy virágot helyeztek, ezáltal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Szállasi Aladár és fia

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Külön alapot létesített a temesi királyi helytartóság házipítési kölcsönök folyósítására

A kölcsönök helytartósági és prefektural tisztviselők vehetik igénybe. — Királyi dekrétummal hagyta jóvá a Marta Alexandru dr. királyi helytartó által kidolgozott szabályzatot

Marta Alexandru dr. temesi királyi helytartó rendkívül érdekes és hasznos szabályzatot dolgozott ki, amelynek értelmében a helytartóság külön alapot létesít azzal a céllal, hogy a helytartósági és megyei tisztviselők részére kölcsönöket folyósítsanak. A tisztviselők pedig ezeket a kölcsönöket azzal a kötelezéssel kapták, hogy azok összegét családi házipítésére fordítsák. Az említett szabályzatot a belügyminiszter előterjesztésére királyi dekrétummal jóváhagyták és az erre vonatkozó határozat, valamint a szabályzat teljes szövege megjelent a Monitorul Oficial június 2-iki számában.

A szabályzat értelmében a fent említett alpból folyósítandó kölcsönöket az érdekeltek házak vételére, építésére, valamint az ezekből származó más tartozások kifizetésére fordíthatják. Kölcsönöket az újonnan létesítendő alpból az alábbiak kaphatnak, azzal a feltétellel, hogy nyugdíjbamenetelig még legalább öt esztendő szolgálati idő legyen hátra: a) A helytartóság székhelyén működő véglegesített helytartósági tisztviselők, prefektural és szolgabírói tisztviselők, kiknek legalább öt esztendő szolgálati multjuk van. b) Azon állami tisztviselők, akik a helytartóságnál teljesítenek tényleges szolgálatot, mint: a helytartóság és a megyék műszaki osztályán működő mérnökök, a helytartóság közigazgatási vezérfelügyelője és felügyelői,

a helytartóság területén működő prefektusok és szolgabírók, ha legalább öt esztendeje a helytartóság szolgálatában állanak, c) A temesvári közigazgatási tanácsosai és referensei, d) A helytartóság székhelyén működő szerződéses alkalmazottak és altisztek, ha legalább tíz esztendő szolgálati multjuk van.

A szabályzat 3. szakasza úgy intézkedik, hogy a fenti alpból kölcsönök 500 ezer lejtig terjedő összegig folyósíthatók. A kölcsön összege semmilyen esetben sem haladhatja meg az ingatlan értékének 70 százalékát, míg a kölcsön határideje 25 évnél több nem lehet. Az érdekeltek a kölcsön után egy százalék kamatot fizetnek és a kölcsön összegét havi részletekben, levonás után törlesztik. Azok, akik kölcsönt igényelnek, legalább „jó” általános minősítéssel kell, hogy rendelkezzenek. Azon tisztviselők részére, akik már háztulajdonosok, vagy pedig házastársuknak van már háza, a fenti alpból kölcsönt nem adnak.

A tisztviselő fizetésén kívül a kölcsön biztosítékaként első helyen lévő betáblázás is szolgál. Az érdekeltek kötelesek a házat tűz ellen a belügyminiszterium biztosító pénztárána alá biztosítani. Az ingatlan csak a helytartóság hozzájárulásával adható el. Azokat a tisztviselőket, akik a kölcsönöket igénybe veszik, bebiztosítják valamely biztosítóintézetnél, a melyvet a helytartóság állapít meg.

Külön helyi igazolást kér a gyáripár a vállalatokhoz ellátogató központi ellenőrök részére

A temestartományi ipari vezérfelügyelőség beadványt kapott az UGIR (Gyáripárosok Szövetsége) részéről, amely a beadványban panaszt emel az ellen, hogy a különböző iparvállalatokat az ellenőrök és felügyelők egész sora látogatja végig, köztük olyan felügyelők és ellenőrök, kiknek megbízatását a vállalatok nem tudják ellenőrizni. Annak elkerülése végett, hogy illetéktelen személyek a vállalatok könyveit, ügykezelését, ipari berendezését és általában munkáját felülvizsgálják, a gyáripárosok a vezérfelügyelőség sürgős közbelépését kérték annak biztosítása végett, hogy csakis olyan személyek végezhesenek a gyáraknál bármilyen ellenőrzést, a kik erre kétségtelenül illetékesek.

A kérdéssel kapcsolatban munkatársunk beszélgetést folytatott Faur Liviu ipari vezér felügyelővel, aki a következőket mondotta:

— A gyáripárosok kérését indokoltnak látom és ezért a vezérfelügyelőség a királyi széktartóság útján feliratot intézett az ügyben a nemzetgazdasági minisztériumhoz, a

melytől olyértelmű rendelkezés kiadását kértük, hogy valahányszor a központból kijelölt bármilyen ellenőrző közeg vidékre érkezik, előzetesen kötelező módon jelentkezzék a királyi széktartóságon, ahonnan az általa bemutatott igazoló okmányok felülvizsgálása alapján külön széktartósági igazoló okiratot kap. Ha a minisztérium javaslatunkat elfogadja, a jövőben, ha valamely iparvállalatnál központi, tehát nem helyi ellenőrző közeg jelenik meg, az iparvállalat vezetője az ellenőrzést csak abban az esetben engedi meg, ha a helytartósági igazolást az ellenőrzésre megjelent személy felmutatja. Ez az intézkedés nem vonatkozik a helyi ellenőrző szervekre, mint például a helyi pénzügyi ellenőrökre, a munkafelügyelőkre, akiket az érdekeltektől iparvállalati vezetők már ismernek. A kért rendelkezésnek tehát az lenne a célja, hogy a helyi iparvállalatok által nem ismert központi ellenőrző személyeket kellő széktartósági igazolással lássák el az esetleges visszaélések megakadályozása végett.

Ujabb hivatalos intézkedések történtek a textilipari termelés folytonosságának biztosítására

Vezető gazdasági körök egyik legfőbb gondját képezi az elsődrendű szükségleti cikkeket előállító iparágak termelési folytonosságának biztosítása. Ezek közé az iparágak közé tartozik, nem utolsósorban a textil, amelynek egyik legfontosabb nyersanyagában, a gyapotban, közismerten hiányt szenvedünk. Hivatalos helyen már a válság kezdetén megéfték a szükséges lépéseket a gyapothiány pótlására és az akció megszakítás nélkül folyamatosan van.

Ennek az akciónak keretében a hazai pannonodák tárgyalásokat folytatnak egyiptomi exportörökkel 13 millió kilogramm gyapot lekötésére. A tárgyalások igen előrehaladott stádiumban vannak és rövidesen az írásos megállapodás megkötésére kerül a sor. Románia

a gyapot ellenértékének megfelelő petroleumi termékeket szállít Egyiptomba.

Szintén nagymennyiségű gyapot (egy millió kilogramm) behozatalára történt megegyezés Portugáliával is. Az illetékes portugál hatóságok megadták már a kiviteli engedélyt és jelenleg folyamatban van a román külkereskedelmi hivatalnál (Oficiul schimburilor cu străinătatea) a behozatali engedélyhez szükséges formalitások teljesítése. A szállítmány 90 napon belül érkezik az országba.

— ÖTVEZER HEKTOLITER BOR KERÜL KIVITELRE SZLOVÁKIÁBA. A szlovák nemzetgazdasági minisztérium hozzájárult 50 ezer liter bor Romániából való beviteléhez azzal a feltétellel, hogy ennek ellenértékét vagyis 150 ezer szlovák koronát a Szlovákiába irányuló román idegenforgalom lelkendezésére használják fel.

Ötvenmilliárd lei fölé emelkedett a forgalomban levő bankjegymennyiség

A Banca Nationala most tette közzé május 18-iki szokásos helyzetjelentését.

Eszerint a jegybank aranykészlete, a május 18-án végrehajtott felértékelés folytán 51.534 millió lei értékkel szerepel a heti mérlegben, a megelőző heti 21.038 millió lejjel szemben.

A forgalomban levő bankjegymennyiség 50.299 millió lei volt, míg a megelőző héten 49.767 leire rugott.

A jegybank által visszleszámitolásra elfogadott kereskedelmi váltók összege 18.122 millió lei volt, 82 millió lejjel több mint a megelőző héten. A mezőgazdasági anyag tárcája kezen egymilliárd lei összegben változatlan maradt.

Az összes látra szóló kötelezettségek 70.333 millió lejjel szerepelnek a heti kimutatásban, a megelőző heti 60.048 millió lejjel szemben.

A lei aranyfedezeti aránya — az aranykészlet felértékelése következtében — 44.83 százalék, míg a megelőző héten, tehát az arany-felértékelés előtt, 35.03 százalék volt.

— Arad és bánáti érdekeltséggel új tenteldolgozó vállalat alakult. „Banatin” elnevezés alatt Bucuresti székhellyel és 20 millió lei alaptőkével új iparvállalat alakult, amelynek fő üzemkörei a len és a kender feldolgozása képezi. Az alaptőkét a következők jegyezték le: Anton Mocsony királyi fővadászmester 5 millió lei, dr. Coriolan Baran 3 millió, A. Lupan tanár 5 millió lei, Romintex 3 millió lei. A Fossati, a Romintex-vállalat delegált adminisztrátora 3 millió lei, V. Simcea hítes könyvszakértő 1 millió lei, Cezar Simionescu ügyvéd 1 millió lei. Az igazgatóság elnöke: A. Mocsony, míg tagjai: dr. C. Baran és a Fossati.

— Nagymennyiségű buza kivitelét engedélyezte a kormány Spanyolországba. A román és a spanyol kormány között — mint megírtuk — érdekes árucserenyegyezmény jött létre kompenzációs alapon. Az egyezmény értelmében Románia 10 ezer tonna búzát szállít Spanyolországba, amely a szállítmány ellenértékének megfelelő vasat küld Romániába. A buzakivitel az országos szövetkezeti központ bonyolítja le. A napokban a constantai kikötőbe érkezett a Galea nevű spanyol tehergőzös, mely a szállítmány első részét (körülbelül 4000 tonnát) viszi.

— A pénzügyigazgatóság felhívása azokhoz, akik hadfelszerelési kötvényt jegyeztek. Az elmúlt héten közöltük az aradi behatási pénzügyigazgatóság azon felhívását, amelyben értesít mindazokat, akik 1939. december 15. és január 15. között ezer és kétezer leles című nemzeti védelmi kötvényeket jegyeztek, hogy a kötvények megérkeztek és azok átvehetőek a pénzügyigazgatóság központi pénztárána alá. Most a pénzügyigazgatóság újból felszólítja az érdekelteket, hogy kötvényeiket végezt sürgősen jelentkezzenek a központi pénztárána alá.

— AUGUSZTUS ELSEJÉIG MEGHOSSZABBÍTOTTA A TÜZIFASZÁLLÍTMÁNYOK KEDVEZMÉNYES DÍJSZABÁSÁT. Az ország lakosságának tüzfűvel való ellátása érdekében a tüzfűkereskedők és tüzfűtermelők kérésére a tartományi igazgatóságok felterjesztést intéztek a kormányhoz járjon közbe a CFR vezérigazgatóságánál, hogy a tüzfűszállítás kedvezményes díjtételét szeptember 15-ig hosszabbítsa meg. A CFR vezérigazgatósága a kérésnek eleget tett, ám szeptember 15-ike helyett a kedvezményes díjtételeket csak augusztus 15-ig hosszabbította meg.

— Korlátozó rendelkezést adott ki Németországban az arany felhasználásáról. A német kormány korlátozó rendelkezést adott ki az arany felhasználásról. Eszerint az aranyárak csak abban az esetben állíthatók elő, ha az előállítási költség (fazon-díj) a nagykereskedelmi forgalomban legalább 55, míg a kiskereskedelmi forgalomban legalább 100 százaléka az arany értékének. Az aranyárak finomsága legfeljebb 40 karát lehet és a fémtartalmat darabonként 50 grammra korlátozták. Géppel előállított láncok legfeljebb 20 karátok legfeljebb 25, míg gyűrűk legfeljebb 20 gramm aranyat tartalmazhatnak. A jegygyűrűk súlya nem lehet több 3 és fél grammnál, míg finomságuk a nyolc karátot nem haladhatja meg.

— Megállapították a kivitelre kerülő szőrmék árát. A külkereskedelmi minisztérium rendelkezéssel megállapította a kivitelre kerülő szőrmék árát. Ezek az árak 1940. június elsejei hatállyal léptek életbe, dolárban valamint darabonként értendőek és a következők: Fekete karakul I. minőség: 4.60, II 3.50 III 2.60, IV 1.50 dollár. Szürke karakul: I minőség: 5.30, II 3.50, III 2. Szürke turcan: I minőség: 2.50, II 1.60. Fekete turcan darabja 1.60 Fa nyest: I oszt. 25, II oszt. 12.5 III 6.25. Kövi nyest: I oszt. 14, II 7 III 3.50. Fekete görény: I 3, II 1.75, III 1. Fehér görény: I 1.50, II 0.80, III 0.40 dollár. Erdélyi róka: I. 4, II 3, III 2. Más vidékekről származó róka: I 2 II 1.10, III 0.60. Nyul: I 0.22, II 0.11 III 0.06 Mókus I 0.30, II 0.15. Borz: I 1.50, II 1. Vidranyest: I. 4.30, II 2.50 dollár. A gyenge devizájú országokba történő kivitel esetében az árakat a szóban levő ország devizájában számítják ki, olyképen, hogy a dollár-árakat leiro számítják át, a leit pedig hivatalos árfolyamon az említett ország devizájára. A jelen árakat csak előzetes, 30 napi értesítéssel lehet megváltoztatni.

Megszakadt a közvetlen vasuti összeköttetés Bucaresti és Timisoara között

Temesvárról jelenti az Aradi Közlöny közlésítője: Temesvár és Bucaresti között megszakadt a közvetlen vasuti összeköttetés, miután Turnu Severin után mintegy 10 kilométeres szakaszon a vasúti pálya víz alatt áll és egyméteres víz borítja. Bucarestből Filiasig és Temesvárról Turnu Severinig közlekednek a vonatok. A milánói nemzetközi gyors ugynevezett direkt-kocsijait Aradra hozzák át és itt kapcsolják közvetlenül a bucaresti Rapidhoz.

A „Hangya” huszadik, jubilaris közgyűlése a szövetségi eszme ünnepe volt

Nagyenyedről jelentik: A fogyasztási szövetségek „Hangya” központja ünnepélyes keretek között tartotta meg kedden Nagyenyeden huszadik, jubilaris közgyűlést, amelyen 114 fogyasztási szövetséget képviselője jelent meg. Így tehát a közgyűlés határozatképes volt. Az elnöki emelvényen Haller István gróf elnök, Imre Zsigmond alelnök, Gál Miklós gazdasági tag, dr. gróf Bethlen László, a Gazdasági és Hitelszövetségek Szövetsége vezérigazgatója, Pop Gheorghe egyetemi tanársegéd, a Nemzeti Szövetségi Intézet képviselője, valamint Roman Iuliu szövetségi felügyelő jelentek meg.

Haller István gróf megnyitóbeszédében ismertette az elmúlt husz év munkásságát, majd pedig az elmúlt év eredményeivel foglalkozott és megállapította, hogy a szövetségeknek kielégítő eredményeket sikerült elérniük. Ismertette az új szövetségi törvény által teremtett helyzetet és megemlékezett arról, hogy sikerült a legtöbb fogyasztási szövetséget számára italmérési engedélyt szerezni.

— Programunkat a jövőre ebben foglalhatjuk össze — mondta — továbbra is a szövetségek szabad fejlődéséért fogunk dolgozni. Örömmel állapítom meg, hogy a testvérhitelszövetségekkel, illetve azok szövetségével mindenkor teljes egyetértésben működünk együtt.

Az elnök ezután bejelentette, hogy a „Hangya” vezetősége behatóan foglalkozik a szövetségi tisztviselők fizetése rendezésének kérdésével.

Imre Zsigmond alelnök ismertette ezután jelentésében a „Hangya” husz éves munkájának történetét, majd pedig a választásokra került a sor, amelyek alkalmával gróf Haller Istvánt és Imre Zsigmondot ismét az igazgatóság tagjaivá választották.

Légi támaszpontokat ültet ki Esztorozóban a Szovjet

Riga. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti Tallinból, hogy Esztorozó külügyminisztere rádióbeszédében bejelentette, hogy az URS kormányva figyelembevéve az eszto lakosság óhaját, elrendelte az esztoországi légitámaszpontok kiültetését a padiskii légikikötő kivételével.

Junius 30-ig

7 százalékos kedvezményvel fizethető ki az egész költségvetési évre esedékes adó

A pénzügyminiszterium az adózók tudomására hozza, hogy mindazok, akik egész évi adójukat junius hó folyamán, tehát junius 30-ig kiegyenlítik, 7 százalékos adókedvezményben részesülnek. A most adott junius 30-iki határidőt a miniszterium semmilyen körülmények között sem hosszabbítja meg.

Legújabb jelentéseink:

254 halálos áldozata van Páris hétfői légi-bombázásának

Összesen 906 áldozatról tesz jelentést a hivatalos közlömény

Párisból jelentik: Páris hétfői bombázásáról hivatalos jelentést adtak ki. Eszerint az áldozatok száma 906. Ezek közül 254 meghalt, a többi pedig megsebesült. A halottak közül 195 polgári személy, 59 katona, míg a 652 sebesült közül 545 polgári személy és 107 katona.

Szigoru büntetéseket és üzletbezárásokat alkalmaznak azok ellen, akik nem tartják be a 2 százalékos nemzetvédelmi illekről szóló intézkedéseket

Bucarestből jelentik: A Hivatalos Lap keddi számában rendelet törvény jelent meg, amely kiegészítéket tartalmaz a különleges nemzetvédelmi hozzájárulásokra vonatkozóan. A kiegészítések a következők:

1. A bélyegkönyveket használatuk előtt be kell mutatni láttamozás végett a pénzügyvizsgálóságon, vagy a helyi ellenőrző körzetben. A könyvek láttamozásának elmulasztása, vagy láttamozás nélkül va-

ló használata 1000—10.000 lelig terjedő pénzbírságot von maga után.

2. Az előbbi büntetésen kívül a kihágásokat 500—50.000 lelig terjedő meghatározott pénzbüntetéssel sújtják. Visszaesés esetén a pénzügyminiszterium a kihágó vállalatot meghatározott időre bezárhatja.

A törvénynek az a célja, hogy biztosítsa a hadsereg fejlesztésére és a határok megerősítésére szükséges anyagi alapot.

Uj konfliktus készül az USA és Japán között

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda közli egy tokiói lap megjegyzéseit, amelyeket azokhoz a jelentésekhez fűz, melyek szerint az Egyesült Államok Japánnal szemben kivételi tilalmat akar életbe léptetni. A lap szerint ez az amerikai intézkedés messze túlmegy az erkölcsi megkorlátozás és ez már tényleges kihívásnak tekinthető. A japán kormány tiltakozó lépést fog tenni és hathatós intézkedéseket szándékszik életbe léptetni, mielőtt az Egyesült Államok kormányva bejelent a kérdéses intézkedéseket. A jóslások szerint az amerikai kormány a jövőben a kivételi tilalom elrendelése után nem engedi meg gépek, repülőgépkatapulták, gummi, vasmanágán és chrom szállítását Japán számára. (Rador.)

Tokió. (Rador.) Bár az amerikai kivételi tilalom részleteiről még nem érkezett pontos jelentés, annyi már megállapítható, hogy ez az in-

tezkedés súlyosan érinti Japánt, főleg, ami a hadianyagra vonatkozó tilalmat illeti. A japán iparnak rendkívül nagy szüksége van olyan gépekre, amelyeket a háború kitörése óta Németországból már nem tudott beszerezni. Attól is tartanak, hogy a kivételi tilalom a petroleumra is vonatkozik. Ugynevezett erkölcsi kivételi tilalom alatt állott már eddig is minden repülőgépkatapult. Az Asahi Sim Bun megállapítja, hogy ez a rendelkezés csak Németországot, Olaszországot és Japánt érinti, míg a szövetségesekkel kivétel tesznek. Ilyen körülmények között Japán kénytelen lesz felülvizsgálni termelési terveit és ipari mozgósítását. A lap szerint most már rendkívül nehéz lesz a japán-amerikai kereskedelmi összeköttetés újbóli felvétele.

Csütörtökön este beszél Mussolini az olasz néphez

A Duce beszédét rádión közvetítik Olaszország minden helységében

Párison át érkezett újabb római jelentés szerint Mussolini olasz miniszterelnök csütörtökön este a Chigi-palota erkélyéről beszédet intéz az olasz néphez. A beszédet rádión közvetítik és Olaszország minden városának és községének nyilvános terein hangszórókat állítanak fel.

Hír Roosevelt és Byrnes előzetes elnökválasztási megegyezéséről

Washingtonból jelentik: Politikai körökben úgy tudják, hogy Roosevelt elnök és Byrnes szenátor között megegyezés jött volna létre, amelynek értelmében a demokrata párt részéről Roosevelt elnök a köztársasági elnök, Byrnes pedig az alelnöki tisztségre jelöltetné magát. Ismeretes, hogy legutóbb az elnök tárgyalásokat folytatott Byrnes szenátorral, aki visszatérkezésekor nem volt hajlandó nyilatkozni Roosevelttel folytatott tárgyalásairól. (Rador.)

Itt írjuk meg egyébként, hogy NewYork és New-

Jersey államok kormányzói elrendelték, hogy 24 órány keresztül őrizni kell a nemzeti gárda fegyverraktárait. Számos felfegyverzett katonai őrsiart vonult fel hétfőn este Newyorkban, Lehmann kormányzó kijelentette, hogy a rendeletet nem Washington adta ki hanem ő maga, miután szükségesnek tartotta.

Moszkva elismerte Sir Cripps nagyköveti kinevezését

London. Hétfő esti jelentés szerint a Szovjetkormány hozzájárult Sir Stafford Cripps moszkvai angol nagykövetté való kinevezéséhez.

Spanyolok letartóztatása Gibraltárban

Madrid. A gibraltári angol rendőrség igazgatási jelentés szerint több nemzetli érzésű soanyolt letartóztatott.

Dán küldöttség Moszkvában

Kopenhága. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti, hogy dán küldöttség utazott Moszkvába, ahol folytatják a Dánia és Oroszország közötti kereskedelmi tárgyalásokat.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: Alkalmazást keresők, elvesztett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetési ár előre fizetendő

OKTATÁS

Német órákat adok, könnyű társalgási módszerrel. Str. Eminescu 7. földszint, 2. 2733

ALKALMAZÁST KERES

Egy bejáró önálló főzőnő állást keres. Cim a kiadóban. 2730

VÉTEL-ELADÁS

Nappali előszobabutor eladó. Salgóné biz.-üzlet, Piața Avram Iancu. 2731

Alakítható ablakszárnyak, üvegezett ajtó, gyermekágy betéttel és több apróság eladó. Str. Alexandri 4. 2722

LAKÁS

Keresek parkirozott udvarban kétszobás, összkomfortos lakást augusztus 1-re. Cimeket a kiadóba. 2729

INGATLAN

Modern magánház, ötszobás, eladó, vagy bérbeadó. Str. Mocioni 40. 2728

Vennék Pátia-teleket (gödörmenteset), vagy más belvárosi teleket. Cim a kiadóban. Ügynökök kizárva. 2735

INGATLANOK eladásának és vételének közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHER Ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46. (Lakás agyanotti). Telefon: 26—95. 1505

KÜLÖNFÉLÉK

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek, dísháló, modern ebédlő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek, amerikai írőasztal, írógépek, Piano, rövid. keresztúros zongora és rövid zongora, Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszereket. Zalogkölsönt közvetítünk a temesvári zálogházba, előlegez adunk, olcsón hosszabbítunk. Tempo bizományi üzlet. Fischer Eliz-palota.

PUHA ÓLMOT VESZÜNK